

Til
Rådet for Ungdomsuddannelser (RUU)

Dokumenttype
Rapport

Dato
Marts 2016

ANALYSE ERHVERVSGRUND- UDDANNELSEN (EGU)

INDHOLD

1.	Indledning	1
1.1	Baggrund	1
1.2	Formål	2
1.3	Metode og datagrundlag	3
1.4	Læsevejledning	5
2.	Hovedkonklusioner	6
3.	Beskrivelse af udviklingen i egu	8
3.1	Tilgang og bestand	8
3.2	Organisering af ansvaret for egu	9
3.3	Målgruppebeskrivelse af elever på egu	11
3.3.1	Karakteristik af elever, der påbegynder egu	11
3.3.2	Gennemførelse og frafald af egu	13
3.3.3	Frafaldsfrekvens og frafaldsårsager	18
3.4	Delkonklusion	19
4.	Kortlægning af praksis og barrierer i forbindelse med egu	20
4.1	Kommunernes organisering af og tilgang til egu	20
4.2	Egu-vejledningen	21
4.3	Barrierer og muligheder for egu	23
4.4	Delkonklusion	26
5.	Effektanalyse af egu	27
5.1	Overgang til videre uddannelse, job eller offentlig forsørgelse	28
5.2	Uddannelser og brancher, som egu-eleverne fortsætter i	29
5.3	Oplevede effekter af egu	32
5.4	Delkonklusion	33
6.	Sammenhængsanalyse	35
6.1	Betydning af gennemførelsesgrad	36
6.2	Betydning for videre beskæftigelse og uddannelse	37
6.3	Delkonklusion	39

BILAG

Bilag 1: Metode

1. INDLEDNING

Rambøll Management Consulting (herefter Rambøll) præsenterer i nærværende rapport resultaterne af en analyse af erhvervsgrunduddannelsen. Rapporten er udarbejdet på opdrag Rådet for Ungdomsuddannelser (RUU) via Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (herefter MBUL) i perioden november 2015 til marts 2016.

1.1 Baggrund

Erhvervsgrunduddannelsen (herefter egu) har i ca. 20 år været et tilbud til unge med et ønske om at gennemføre en praktisk baseret uddannelse med vægt på praktik i virksomheder og mindre grad af teori i form af skoleundervisning¹. Uddannelsen er målrettet unge under 30 år, der ikke er under uddannelse eller i beskæftigelse, og som ikke umiddelbart har forudsætninger for at gennemføre en anden kompetencegivende ungdomsuddannelse. Uddannelsen varer typisk to år, og de unge kan påbegynde egu efter afsluttet folkeskole eller tilsvarende.

Formålet med egu er (jf. bekendtgørelsen af lov om erhvervsgrunduddannelse mv.), at *“den unge opnår personlige, sociale og faglige kvalifikationer, som dels giver umiddelbar adgang til at fortsætte i en erhvervskompetencegivende uddannelse, dels giver grundlag for beskæftigelse på arbejdsmarkedet”*. Målet er således, at de unge efter endt egu opnår beskæftigelse eller påbegynder en kompetencegivende uddannelse, typisk en erhvervsuddannelse. Desuden betragtes et egu-forløb, der afbrydes med det formål at påbegynde anden kompetencegivende uddannelse, som et positivt afbrud.

Boks 1-1: Kort oversigt over, hvordan egu adskiller sig fra de øvrige ungdomsuddannelser

Egu adskiller sig fra de ordinære ungdomsuddannelser ved, at **målgruppen** for uddannelsen er elever, der *ikke* umiddelbart har forudsætningerne for en ordinær ungdomsuddannelse, og er dermed et tilbud til de unge, der ikke kan komme ind på en ordinær ungdomsuddannelse. Efter EUD-reformen i 2014, hvor der blev indført et adgangskrav på 02 i henholdsvis dansk og matematik, har en større gruppe elever ikke haft forudsætningerne for at påbegynde en ordinær ungdomsuddannelse. Der er derfor kommet flere elever i målgruppen for egu.

Udover, at målgruppen for egu adskiller sig fra målgruppen for de ordinære ungdomsuddannelser, er det særligt for egu, at den er **kommunalt forankret** og **individuel tilrettelagt**, hvilket dels betyder, at kommunerne kan skræddersy uddannelsen til den enkelte unge og sammensætte skole- og praktikforløb under hensyntagen til den unges behov og forudsætninger, og dels at uddannelsen organiseres og drives meget forskelligt lokalt i kommunerne. Eleverne søger ikke ind på uddannelsen via en institution, men visiteres til uddannelsen af kommunen.

Sidst men ikke mindst adskiller uddannelsen sig i forhold til **finansieringen**. Finansieringen af uddannelsen er ikke udelukkende statslig, men også kommunal og eleverne modtager ikke SU under uddannelsen. Udover finansieringen af uddannelsen adskiller lønsatserne for egu-eleverne under praktik sig fra andre uddannelser med praktik, idet **lønsatsen for egu-eleverne** i flere brancher er højere end eller på samme niveau som lønsatserne for elever på erhvervsuddannelserne, selvom eleverne har ringere faglige (og nogle gange også sociale) forudsætninger for at være i praktik.

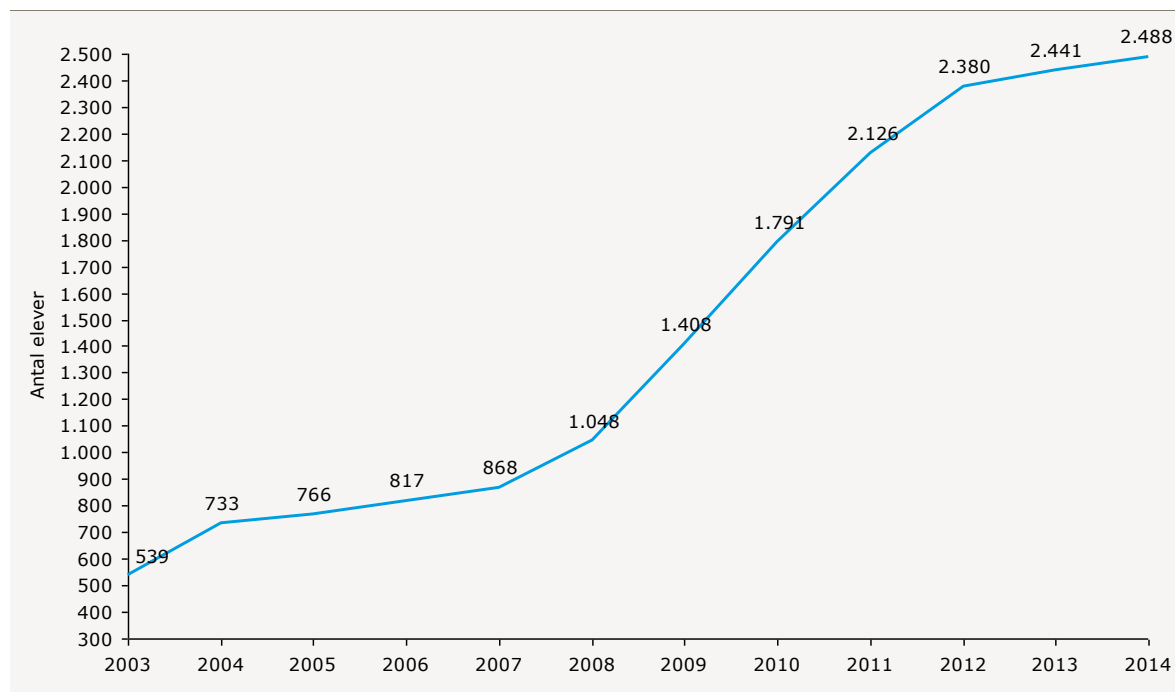
Problematikken relateret til “restgruppen” – dvs. unge, der af forskellige årsager har svært ved at gennemføre en ungdomsuddannelse – er velkendt og dokumenteret i forskellige sammenhænge². De mange initiativer målrettet restgruppen viser kompleksiteten i udfordringerne med at få de unge i beskæftigelse eller uddannelse, hvorfor det historisk har været vanskeligt at designe *enkle, standardiserede løsninger*, der over en bred kam har kunnet fungere som løsninger.

¹ Bekendtgørelse om oprettelse af erhvervsgrunduddannelser, 1995.

² Se fx ph.d.-afhandling fra Mette Pless: **Udsatte unge på vej i uddannelsessystemet**, DPU, Aarhus Universitet (2009) samt analyse fra Arbejdsbevægelsens Erhvervsråd: **Størstedelen af unge uden uddannelse har en svag hjemmebaggrund**, 2013, http://www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_storstedelen-af-unge-uden-uddannelse-har-en-svag-hjemmebaggrund.pdf.

Egu har i en årrække været en mulighed for de unge, der ikke har forudsætninger for at gå i gang med en ordinær ungdomsuddannelse. Figuren nedenfor viser de seneste 10 års udvikling i bestanden af elever på egu (forstået som antal elever, der er i gang med egu i det pågældende år).

Figur 1-1: Udvikling i bestanden på egu

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Figuren viser, at bestanden har været støt stigende fra 2004 og frem til 2012, hvor der blandt andet blev gennemført et stort projekt; "Sæt skub i egu!". Fra 2007-2012 fik kommunerne desuden pligt til at tilbyde egu til unge i målgruppen, og der skete samtidig en finansieringsomlægning. Formålet med omlægningen var at øge aktiviteten på egu ved at styrke kommunernes økonomiske incitamenters til at igangsætte egu-forløb. Endelig blev der for egu-uddannelsesaftaler indgået fra og med 1. juni 2009 indført en løntilskudsordning på 30 kr. pr. time i et nærmere bestemt tidsrum. Ordningen blev flere gange ændret, for til sidst helt at ophøre med udgangen af 2013. Således er antallet af elever knapt tredoblet i denne periode. Herefter er bestanden stagneret, hvorfor det er nærliggende at spørge, om 'loftet' for elever er nået? Eller om der er et yderligere potentiale, der kan indfries ved at styrke efterspørgslen efter og/eller udbuddet af uddannelsen?

Med afsæt i udviklingen i egu og de tilhørende spørgsmål, udviklingen rejser, samt en rapport fra SFI³, har RUU besluttet at gennemføre en analyse af egu for at se nærmere på, hvordan egu i endnu højere grad kan være et egnet tilbud til de unge, der ønsker en fleksibel og praktisk orienteret uddannelse efter folkeskolen. Det er på deres opdrag, at Rambøll gennemfører nærværende analyse.

1.2 Formål

Analysen af egu skal udover opdraget fra RUU ses som led i, at regeringen ønsker at se på nærmere på ungdomsuddannelsernes indbyrdes sammenhæng (jf. regeringsgrundlaget⁴). Denne analyse skal derfor spille ind med viden om egu, som kan anvendes til at se på den bredere sammenhæng i ungdomsuddannelserne.

³ SFI: **Forberedende tilbud og overgang til ungdomsuddannelse**, 2015.

⁴ Regeringsgrundlag 2015. Sammen for fremtiden.

Analysen har særligt til formål at stille skarpt på, hvorfor udbredelsen af egu er så forholdsvis beskeden set i lyset af den forholdsvis store målgruppe, samt hvilke barrierer og muligheder der er for anvendelsen af egu.

Analysen skal derfor i forlængelse af ovenstående:

- Etablere et samlet overblik over udbredelsen af egu på landsplan, herunder afdække lokale forskelle
- Kortlægge de organisatoriske modeller, som er valgt for egu rundt om i landets kommuner
- Analysere henholdsvis muligheder og barrierer i forhold til at bruge egu som et virkemiddel til at løfte unge, der er længst fra uddannelse og arbejdsmarked
- Give viden om effekten af egu, herunder hvad der har betydning for effekten.

Der er tidligere gennemført flere analyser af egu. En analyse fra 2009 havde fokus på at afdække forskellige organisationsmodeller for brug af egu, herunder barrierer for udbredelsen af egu. Analysen var overvejende kvalitativ⁵. En analyse fra 2012 indeholdt i højere grad kvantitative data om tilgang, bestand, frafald samt uddannelses- og beskæftigelseseffekter af egu.⁶ Begge analyser pegede på barrierer ved brug af egu, men også på at der er faktorer, der er fremmende for, at egu kan blive en succes. Det gælder fx uddannelsens fleksibilitet, tilknytningen til arbejdsmarkedet via praktik, den målrettede vejledning mv.

I nærværende analyse gennemføres en *opdateret* og *samlet* analyse af egu, hvor Rambøll inddrager erfaringer fra tidligere rapporter og supplerer med nye data og viden om egu.

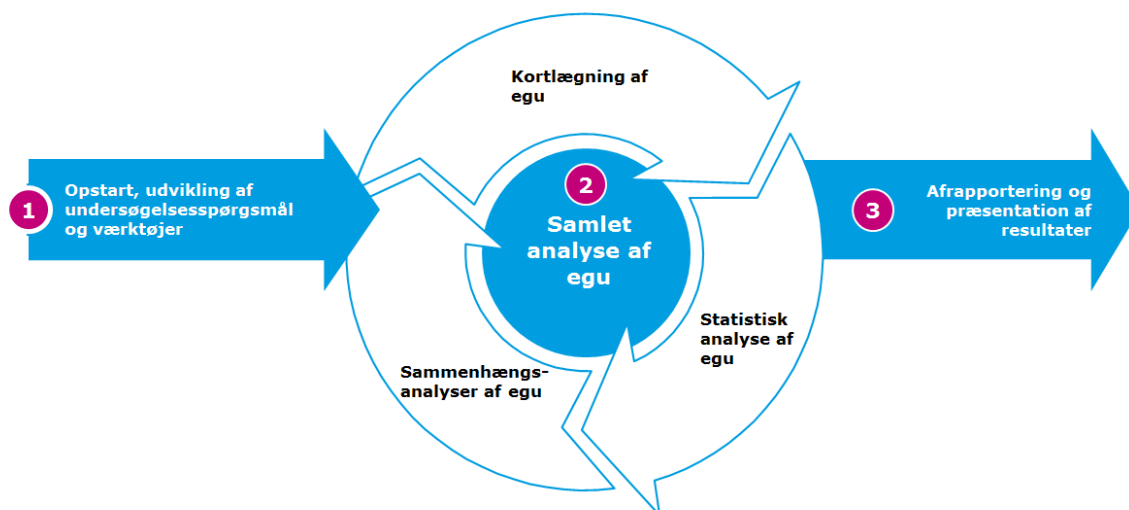
1.3 Metode og datagrundlag

Analysen af egu er en kombination af metoderne; **kortlægning** og **effektanalyse**. Kortlægningen består af en totalafdækning af, hvordan egu er tilrettelagt og organiseret i kommunerne, samt hvordan udvalgte kommuner arbejder med egu i praksis. Effektanalysen består dels af beskrivende statistik over udviklingen i egu over tid, og dels af sammenhængsanalyser af, hvilke faktorer der har betydning for effekten af egu, forstået som kommunernes evne til at få de unge videre i uddannelse eller beskæftigelse efter endt – eller afbrudt – egu. Effektanalysen gennemføres for årgangene 2010, 2011 eller 2012 med henblik på at kunne se effekterne op til to år efter, de har afsluttet egu. Kortlægningen har bidraget med viden om kommunernes organisering af egu til de statistiske analyser, og de statistiske analyser har bidraget til udvælgelse af kommuner til uddybende interviews om praksis. Kortlægningen og effektanalysen skal derfor læses som en samlet analyse af egu, der tilsammen giver viden om udviklingen i egu. I figuren nedenfor er analysedesignet illustreret.

⁵ Rambøll: **Analyse af anvendelsen af erhvervsgrunduddannelsen (egu)**, 2009.

⁶ Rambøll: **Effektanalyse af erhvervsgrunduddannelsen**, 2012.

Figur 1-2: Analysedesign

Som det fremgår af figuren, består den samlede analyse af egu af følgende **tre delanalyser**:

- Delanalyse 1: Kortlægning af egu
- Delanalyse 2: Statistisk analyse af egu
- Delanalyse 3: Sammenhængsanalyse.

De tre delanalyser giver til sammen et overblik over organisering, vilkår og barrierer ved anvendelsen af egu samt en indikation på sammenhænge mellem bl.a. organisering og udviklingen i egu. De tre delanalyser kan dog ikke besvare spørgsmålet om, *hvorfor* der kan konstateres forskelle i indholdet og udbredelsen af egu på tværs af kommunerne, men kortlægningen kan pege på nogle mulige forklaringer på baggrund af interviews og data, der efterfølgende kan afprøves i praksis.

Kortlægningen består, som tidligere nævnt, dels af en totalafdækning af, hvordan egu er tilrettelagt og organiseret i alle landets 98 kommuner, og dels af en interviewundersøgelse blandt udvalgte kommuner. Rambøll har derfor været i kontakt med alle kommuner for at kortlægge organiseringsformerne og derefter udvalgt 26 kommuner til interviewundersøgelsen. Læs mere om kortlægningen, udvælgelsen af kommuner og analysen af interviewene i metodebilaget (bilag 1).

De statistiske analyser og effektanalysen er dels en opdatering af *Effektanalysen af erhvervsgrunduddannelsen* fra 2012 (herefter Effektanalysen 2012), hvor analyserne blev gennemført for årgangen af elever, der startede i 2007, og dels nye analyser af sammenhænge mellem henholdsvis elevernes karakteristika, regionale forskelle samt kommunernes organisering af egu og effekten af egu. De regionale forskelle inddrages i analysen for at afdække eventuelle geografiske forskelle uden at skulle afreportere for hver kommune. Rambøll vil løbende i rapporten perspektivere til undersøgelsen fra 2012 i forhold til, om der er sket ændringer i optag, gennemførelse og effekt af egu.

Forud for kortlægningen og de statistiske analyser gennemførte Rambøll eksplorative interviews med en række aktører på området med henblik på at opnå størst mulig forhåndsindsigt i de eksisterende vilkår, muligheder og barrierer for egu (se evt. bilag 1). På baggrund af de eksplorative interviews og dialog med MBUL har Rambøll opstillet følgende hypoteser, som undersøges i interviewundersøgelsen samt i de statistiske analyser, hvor det er muligt.

Tabel 1-1: Oversigt over hypoteserne

Nr.	Hypotese
Organisering af egu	
1	Der er <i>ikke</i> en sammenhæng mellem organiseringsform og effekt af egu.
2	Helhedstænkning i kommunen omkring udsatte unge, herunder samarbejde mellem de forskellige kommunale forvaltninger, fx børn og unge-, social- og beskæftigelsesforvaltningen har en positiv betydning for egu.
3	Forpligtelse/samarbejde med jobcenteret er afgørende for udbredelsen af egu.
4	UU og produktionsskolerne er de centrale aktører ift. egu.
Egu-vejledningen	
5	Det er afgørende, at egu-vejledere har specialpædagogiske kompetencer.
6	Netværksopbygning i de faglige miljøer samt relationsdannelse til arbejdspladser er afgørende for tilgang til egu samt effekt af egu.
7	Udadgående aktiviteter fra egu-vejlederne til arbejdspladserne er afgørende for anvendelsen og succesen af egu.
8	Stor udskiftning i medarbejdere omkring egu har en negativ betydning for anvendelsen og succesen af egu.
9	Det er afgørende, at vejlederne har en tæt og løbende kontakt med egu-eleven.
Barrierer og vilkår for egu	
10	Økonomi er den største barriere for udbredelse af egu – både for kommunen og for arbejdspladsen.
11	Det er afgørende, at eleven er i praktik på en arbejdsplads frem for på en værkstedsskole for effekten af egu.
12	Egu fungerer bedst i de større kommuner frem for i de mindre kommuner.
13	Der er forskel mellem om egu-eleverne kommer i privat eller offentlig praktik.

Hypoteserne besvares løbende i rapporten, hvor det er relevant.

1.4 Læsevejledning

Rapporten er struktureret som følger foruden kapitel 1:

- I **kapitel 2** sammenfattes hovedkonklusionerne af analysen af egu.
- I **kapitel 3** fremgår en beskrivelse af udviklingen i egu, hvor tilgang, bestand, organiseringsformer og målgruppebeskrivelser indgår.
- **Kapitel 4** præsenterer resultaterne af kortlægningen af kommunernes praksis på egu, herunder hvordan egu-vejledningen tilrettelægges samt de barrierer og muligheder for egu, kommunerne oplever.
- I **kapitel 5** rapporteres effektanalysen af egu, hvor effekten af egu i forhold til at få de unge videre i uddannelse eller beskæftigelse fremgår.
- **Kapitel 6** belyser effekten af egu-forløbene og peger gennem sammenhængsanalyser på generelle forhold, der har betydning for egu.

En detaljeret beskrivelse af kortlægningens, de statistiske analysers samt effektanalysens metode fremgår af metodebilaget (bilag 1).

2. HOVEDKONKLUSIONER

Nærværende kapitel præsenterer hovedkonklusionerne af analysen af egu. Hovedkonklusionerne præsenteres i samme rækkefølge, som de fremgår i rapporten.

Udviklingen i egu

Antallet af egu-elever har været stødt stigende frem til 2012, hvorefter tilgangen til og bestanden på egu siden hen har været stabil. Samtidig har elevgruppen ikke ændret sig betydeligt i perioden med undtagelse af, at andelen af elever, som er 18 år eller yngre er steget, så det fra 2012 er den største gruppe af egu-eleverne, hvor det tidligere var elever over 18 år, der var den største gruppe. Eleverne bliver altså yngre på egu. Når denne udvikling sammenlignes med elevernes gennemførelsesgrad fremgår det, at det er de ældste elever, der har den højeste gennemførelse, hvor de yngste elever har det største frafald.

Praksis i kommunerne

Egu er forankret i kommunerne, og kommunerne har mulighed for at placere ansvaret for egu i en kommunal enhed eller delegere ansvaret til eksempelvis ungdommens uddannelsesvejledning eller til produktionsskoler/erhvervsskoler. Kortlægningen af kommunernes organisering af egu viser, at størstedelen af kommunerne har placeret ansvaret hos ungdommens uddannelsesvejledning (i egen kommune eller i en nabokommune) eller delegeret ansvaret for egu til en produktions-skole.

Analysen viser, at forskellen mellem kommunernes organisering ikke i sig selv har betydning for effekten af egu, men den konkrete praksis inden for de forskellige organiseringsformer ser ud til at have betydning for kommunernes præstation i forhold til egu. De højt præsterende kommuner har i højere grad end de lavt præsterende kommuner:

- En helhedstænkning omkring den udsatte unge, hvor særligt uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen er sammentænkt for unge under 30 år
- Et tæt og intenst samarbejde mellem jobcenteret og den ansvarlige egu-enhed
- Et uddannelseskraft til deres egu-vejledere (fx krav om vejlederuddannelsen)
- Et krav om en minimumskontakt mellem egu-vejleder og egu-elev (fx hver 14. dag)
- Opfølgende kontakt med eleverne efter endt egu (uanset om de afbryder eller gennemfører)
- Fællesaktiviteter for egu-eleverne i løbet af egu-forløbet.

Det ser særligt ud til, at kommuner der har fællesaktiviteter for egu-eleverne præsterer højt i forhold til at få eleverne til at gennemføre. Fællesaktiviteter er eksempelvis sociale arrangementer som biografture, museumsbesøg eller udenlandsture, og i nogle tilfælde er disse sociale initiativer kombineret med faglige oplæg om økonomi, SKAT og information om videre uddannelse.

Derudover viser analysen, at samarbejdet med jobcenteret og kontakten til arbejdspladserne afhænger af tætte relationer mellem egu-vejlederne og de ansatte i jobcenter eller på de private arbejdspladser. Flere kommuner peger i forlængelse heraf på, at det tætte samarbejde er afhængigt af, at der ikke er for stor udskiftning i medarbejderne både blandt egu-vejlederne og blandt deres samarbejdspartnere.

Styrker og barrierer ved egu

Kommunerne peger i analysen på, at styrken ved egu er, at uddannelsen er individuelt tilrettelagt, så den kan tilpasses den enkelte unges behov og forudsætninger samt arbejdspladsens årshjul og behov. Kommuner peger dog også på en række barrierer for anvendelsen af og udbredelsen af egu. Den største barriere er økonomien omkring egu, herunder:

- Bortfald af løntilskud til arbejdspladserne
- Høje lønsatser i forhold til elever på erhvervsuddannelserne
- De afsatte ressourcer i kommunerne.

De økonomiske barrierer betyder, at ikke alle unge i målgruppen for egu har mulighed for at tage en egu, idet udbuddet af egu-pladser er begrænset af de økonomiske barrierer.

Effekter af egu

Størstedelen af eleverne, der gennemfører eller afbryder egu, fortsætter i beskæftigelse eller videre uddannelse efter endt egu, men langt de fleste afbrudte elever, der overgår til offentlig forsørgelse, ender på kontanthjælp efter egu. For de fuldførte elever er situationen den omvendte. Sandsynligheden for at ende på kontanthjælp reduceres markant, når eleverne gennemfører egu, sammenlignet med dem, der afbryder egu. Sammenlignes resultaterne med *Effektanalysen 2012*, er der sket en stigning i andelen af afbrudte elever, der overgår til kontanthjælp efter afbrudt egu, hvilket svarer til en stigning på 7,4 procentpoint.

Udover at reducere sandsynligheden for at ende på kontanthjælp ved gennemførelse af egu, har elever, der gennemfører egu, 11 pct. større sandsynlighed for at komme i beskæftigelse eller videre uddannelse, end dem, der afbryder egu. Egu-vejlederne peger på, at grunden til, at forskellen mellem henholdsvis at gennemføre og afbryde egu ikke større, er, at egu anvendes som trædesten for mange unge i forhold til at blive afklaret. En stor del af de afbrudte forløb er positivt frafald, hvilket vil sige, at eleverne starter i ordinær uddannelse. Sammenhængsanalysen viser desuden, at elevernes alder, og det at eleven har afsluttet folkeskolen forud for egu, har en positiv betydning for elevens gennemførelse samt videre færd i uddannelse eller beskæftigelse.

Analysen viser samtidigt, hvilken uddannelse eleverne fortsætter i, samt hvilken branche de opnår ansættelse, når de kommer i beskæftigelse efter endt egu. De elever, der fortsætter i uddannelse, fortsætter typisk på en erhvervsuddannelse i et grund- eller hovedforløb, og de elever, der fortsætter i beskæftigelse, ansættes oftest i handel og transportbranchen eller inden for offentlig administration, undervisning og sundhed. Som supplement til analysen peger kommuner på, at elevernes beskæftigelsesmuligheder er bedre, hvis de har været i praktik på en arbejdsplads frem for i en værkstedsskolepraktik, og især hvis praktikken var hos en privat arbejdsgiver.

En sidste konklusion fra sammenhængsanalysen er, at effekten af egu er forskellig, når der foretages sammenligning på regionsniveau. Elever, der går på egu i en kommune i Region Nordjylland, gennemfører i højere grad egu og kommer i højere grad videre i uddannelse eller beskæftigelse end elever på egu i kommuner i andre regioner.

3. BESKRIVELSE AF UDVIKLINGEN I EGU

Beskrivelsen af egu består af et overblik over udviklingen i egu, et overblik over organiseringsformer og målgruppen for egu. I første afsnit beskrives udviklingen i egu i forhold til tilgang og bestand ud fra deskriptive statistiske analyser. Derefter følger en beskrivelse af de forskellige organiseringsformer samt deres udbredelse i kommunerne. Med organiseringsformer menes, hvordan egu organisatorisk er placeret, samt hvem der har opgaveansvaret for egu. I tredje afsnit fremgår en målgruppebeskrivelse af elever, der henholdsvis påbegynder en egu og gennemfører eller afbryder egu.

Kapitlet består derfor dels af en opdatering af nøgletal om udviklingen i egu i forhold til bestand, tilgang og afbrud samt af organiseringen af egu, og dels af en beskrivelse af, hvad der karakteriserer de unge, der påbegynder egu, dem, som gennemfører egu, og dem, som afbryder undervejs i forløbet.

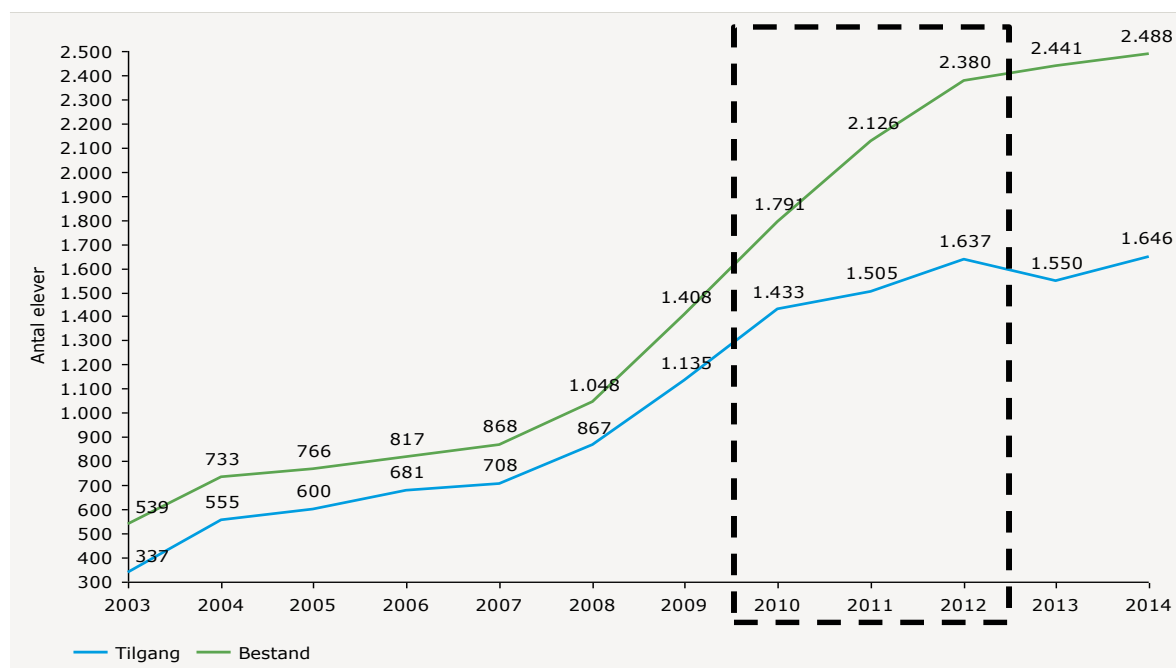
3.1 Tilgang og bestand

I dette afsnit beskrives udviklingen i egu i de seneste 10 år i forhold til tilgang og bestand på uddannelsen.

Tilgangen til egu opgøres som de elever, der påbegynder egu mellem den 1. oktober det foregående år og den 30. september i det indeværende år, som svarer til indberetningsperioden for egu. Årgangen 2012 indbefatter således de elever, der har påbegyndt deres uddannelse mellem 1. oktober 2011 og 30. september 2012. Den samme opgørelsesmetode anvendes for bestanden, der opgøres i forhold til, hvor mange der er i gang med egu i den nævnte periode.

Tilgangen og bestanden af egu-elever fremgår af figuren nedenfor for årene 2003 til og med 2014. Af figuren fremgår det, at tilgangen til egu har været støt stigende siden 2003 og frem til 2012, hvor tilgangen var på 1.637 elever. Den største stigning ses i perioden 2007-2010, hvor antallet af nye elever steg fra 708 i 2007 til 1.433 i 2010, hvilket er en fordobling i tilgangen til egu. Udviklingen i tilgangen er afspejlet i bestanden på egu, som også fremgår af figuren.

Figur 3-1: Tilgang til og bestand på egu (2003-2014)

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Den stiplede kasse indrammer undersøgelsesperioden.

I undersøgelsesperioden 2010-2012 ses en fortsat positiv omvendt mindre vækst i tilgangen af elever, hvor der efter 2012 er en stabil tilgang til egu. I *Effektanalysen 2012* blev det fremhævet, at udviklingen på landsplan fra 2003-2009 dækker over en stor variation i tilgangen inden for hver kommune, hvor nogle kommuner har oplevet en mere markant stigning end andre. Det samme gør sig gældende for tilgangen i årene 2010-2012. Kommuner, der har oplevet en stigning i antallet af elever på egu, peger på projektet "Sæt skub i egu!" som en af forklaringerne på, at der var stigning i den periode. Projektet skabte en opmærksomhed på egu, som der ikke havde været i samme grad tidligere. Derudover peger *Effektanalysen 2012* på, at ungepakkerne (Ungepakken II og III) skærpede fokus på 15-17-årige uden for beskæftigelse og uddannelse og dermed bidrog til stigningen i egu.

3.2 Organisering af ansvaret for egu

På baggrund af totalafdækningen i alle landets kommuner har Rambøll identificeret seks forskellige organiseringsformer af egu i kommunerne. Med organiseringsformer menes som tidligere nævnt, dels hvordan egu organisatorisk er placeret, og dels hvem der har opgaveansvaret for egu. I boksen nedenfor fremgår de seks organiseringsformer.

Boks 3-1: Organiseringsformer

- Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) i kommunen
- Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), der dækker på tværs af kommuner
- Jobcenter
- Produktionsskole
- Ungdomsskole
- Kombination af organisationsformer.

Der er lidt flere organiseringsformer end dem, der blev identificeret i *Analysen af anvendelsen af erhvervsgrunduddannelsen* fra 2009⁷. Dette skyldes, at Rambøll i denne analyse opdeler UU som organiseringsform i henholdsvis *UU i kommunen* og *UU på tværs af kommuner* frem for at samle det i en model. Adskillelsen skyldes, at der potentielt kan være en forskel i, hvor gode kommunerne er til at opspore elever til egu samt forskelle i, hvordan de samarbejder med forskellige kommunale enheder, når der er forskel på den geografiske og organisatoriske bredde, de skal dække. Derudover har Rambøll tilføjet organiseringsformen 'kombination af organisationsformer', idet flere kommuner ikke har valgt én model, men har ansvarliggjort flere aktører i forhold til egu.

Af nedenstående tabel fremgår det, hvorledes de seks organiseringsformer fordeler sig på tværs af landets kommuner:

Tabel 3-1: Fordeling af organiseringsformer i kommunerne

Organiseringsform	Antal
UU i kommunen	18
UU, der dækker på tværs af kommuner	21
Jobcenter	8
Produktionsskole	30
Ungdomsskole	5
Kombination af organisationsformer	16
I alt	98

Af tabellen fremgår det, at 30 ud af landets 98 kommuner har delegeret egu til en produktionsskole, 21 kommuner har delegeret ansvaret til en tværkommunal UU-enhed og 18 kommuner har organiseret egu i en UU-enhed i egen kommune. Det vil sige, at 40 pct. af kommunerne har involveret UU i egu-arbejdet enten ved at placere egu-funktionen i en UU-enhed forankret i egen kommune eller ved, at det bliver varetaget af en tværkommunal egu-enhed. Dertil har omtrent 30 pct. af kommunerne valgt at delegere egu-funktionen til en eller flere produktionsskoler. De

⁷ Rambøll: *Analyse af anvendelsen af erhvervsgrunduddannelsen (egu)*, 2009.

restende 30 pct. fordeler sig på henholdsvis en kombineret model, en intern forankring i jobcentret samt delegering til kommunens ungdomsskole.

Forventningen om, at UU og produktionsskolerne er de centrale aktører i forhold til egu (hypotese 4) kan hermed bekræftes. Når interviewene udfoldes, fremgår dette tydeligere, idet produktionskoler og ungdomsskoler i høj grad samarbejder med UU, og derudover indgår produktionskoler og UU ofte i de kombinerede organiseringsformer.

Nedenfor er de identificerede organiseringsformer beskrevet på baggrund af kommuners beskrivelser. Det er en gennemgående pointe i mange af kommunernes beskrivelser af organiseringen af egu, at selvom egu-funktionen er placeret ét sted, er der sparring mellem flere aktører i kommunen, særligt i forbindelse med visitationen til egu-forløb. Det er kun i de tilfælde, hvor ansvaret er delt mellem flere aktører, at organiseringsformen er kategoriseret som en *kombination af organiseringsformer*.

- **Ungdommens Uddannelsesvejledning i egen kommune**

Denne model er karakteriseret ved, at egu-funktionen er forankret internt i kommunen. Dog kan UU-enheden enten være en selvstændig enhed i kommunen, del af en ungeindsats eller være en del af jobcentret som en del af en tværgående ungeindsats. Det varierer, om egu-opgaven fordeles ud til alle UU-vejledere i enheden, eller om der udvælges specifikke egu-vejledere, som har ansvar for egu-opgaverne. Indstillingen sker som oftest fra UU-vejlederne selv, men kommer også fra jobcenter eller produktionsskole. Dertil varierer det, om det er den enkelte vejleder, der selvstændigt visiterer, eller om visitationen foregår i et udvalg, enten internt i UU-enheden eller i et tværgående udvalg, hvor der også er repræsentanter fra jobcentret.

- **Ungdommens Uddannelsesvejledning, der dækker på tværs af kommuner**

Denne organiseringsform indebærer både en selvstændig tværkommunal enhed eller et tværkommunalt samarbejde, hvor UU-enheden og dermed egu-arbejdet er forankret i én kommune, men hvor én eller flere nabokommuner køber sig ind. Indstillingen sker både fra andre UU-vejledere i enheden, sagsbehandlere i de respektive kommuners jobcentre eller fra produktionsskoler. Som oftest er det også den tværkommunale UU-enhed, der forestår visitationen. De enkelte kommuner betaler ind til et egu-budget, som den tværgående UU-enhed kan agere indenfor. Ofte har de tværkommunale UU-enheder vejledere, som varetager arbejdet med egu i hvert sit område/kommune.

- **Jobcenter**

Kommunen har valgt at placere opgaven med egu i jobcentret og i nogle kommuner i en særskilt ungeindsats. I de fleste tilfælde har jobcentrene en sparring med UU-vejledere i forhold til indstilling af unge til egu, og dette gælder i særlig grad i de kommuner, hvor UU-vejledere og jobcentrets medarbejdere sidder fysisk samme sted. Jobcentret varetager selv visitationen af egu-elever, og der er ved denne organisering tale om en forankring udelukkende i jobcenteret og ikke i en UU-enhed i jobcenteret. UU-enheder underlagt jobcenteret er kategoriseret som UU i egen kommune.

- **Produktionsskole**

Denne model er karakteriseret ved, at kommunen delegerer ansvaret for egu-arbejdet til produktionsskolen. I enkelte kommuner er der tale om, at to produktionsskoler varetager egu-arbejdet. I nogle tilfælde varetages både indstilling og visitation af skolerne selv, dog oftest i samarbejde med UU. Det kan også i andre kommuner ske i samarbejde med jobcenteret. På nogle produktionsskoler har man selv ansat egu-vejledere, hvor man i andre tilfælde betaler kommunen for specifikke egu-vejledere på skolerne, eller produktionsskolerne køber UU-vejledere ind til at varetage vejledningsopgaver i forbindelse med egu.

Det varierer blandt kommuner med denne organisering af egu, hvorvidt kommunen bevilger økonomiske midler til produktionsskolen, som skolen selv forvalter, eller om udgifterne til

egu afholdes løbende af kommunen. Herudover betaler staten et vejledningstilskud til produktionsskolerne for at oprette, administrere og gennemføre egu-planer.⁸ Ofte skal kommunen godkende egu-vejledernes uddannelsesplaner og kommunen er derved involveret i visitationen og opdateret på, hvor mange forløb der igangsættes, og som skal bevilges.

- **Ungdomsskole**

Kommunen har valgt at delegere arbejdet med egu til en ansat i kommunens ungdomsskole. Ofte sker indstillingen af egu-elev fra jobcenteret eller UU-vejledere. Visitationen foregår i nogle kommuner i samarbejde med repræsentanter fra jobcenteret og/eller UU, dog i få tilfælde varetager ungdomsskolen selv visitationen.

- **Kombination af organiseringsformer**

Kommuner med denne organiseringsform er karakteriseret ved, at flere aktører deler ansvaret for egu. Som oftest indgår en produktionsskole eller ungdomsskole og denne varetager en del af opgaven. Hertil kan enten jobcenteret eller en tværkommunal UU-enhed også spille en væsentlig rolle i forhold til både indstilling og visitering til egu-forløb. Denne konstellation er derfor præget af, at der er en tæt faglig sparring mellem parterne, og visiteringen sker i et tværgående udvalg. I enkelte kommuner er der tale om, at det er en tværgående UU-enhed, som arbejder tæt sammen med jobcenteret.

3.3 Målgruppebeskrivelse af elever på egu

I dette afsnit præsenteres en målgruppebeskrivelse af de unge, der starter på en egu, samt af dem, der henholdsvis gennemfører og afbryder uddannelsen. Beskrivelsen bygger primært på deskriptive statistiske analyser.

3.3.1 Karakteristik af elever, der påbegynder egu

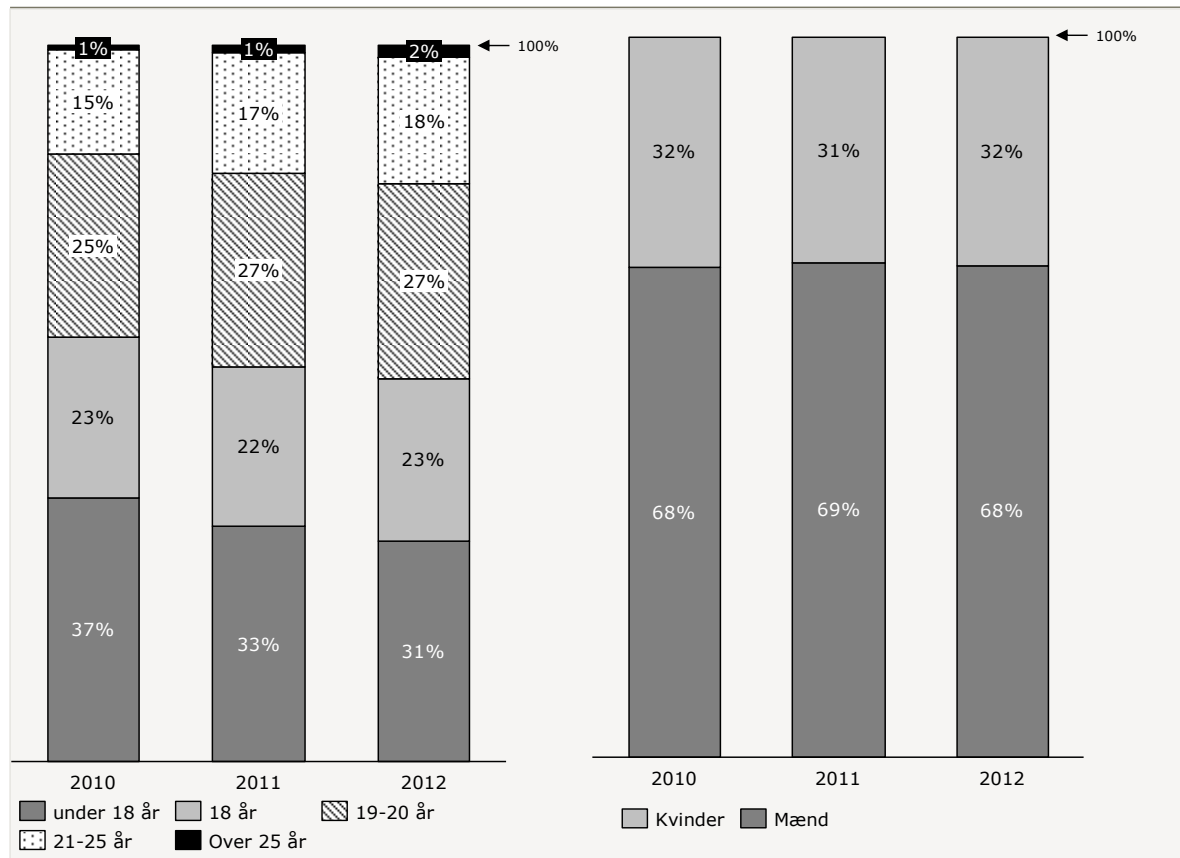
Målgruppen for egu er, som tidligere beskrevet, unge under 30 år, der ikke er under uddannelse eller i beskæftigelse, og som ikke umiddelbart har forudsætningerne for at gennemføre anden kompetencegivende ungdomsuddannelse. For at få et bedre indblik i målgruppen, er elevernes karakteristika som alder, køn og oprindelse beskrevet for alle de elever, der startede på uddannelsen i årene 2010, 2011 og 2012. Endeligt beskrives fordelingen af unge på regionerne med henblik på at afdække regionale forskelle.

Af figuren nedenfor fremgår alders- og kønsfordelingen for elever, der er startet på egu i årene 2010-2012. Af figuren ses det, at der er tale om en meget heterogen gruppe af elever, når det kommer til alder. Eleverne er næsten ligeligt fordelt på tværs af de forskellige alderskategorier for alle tre årgange. Det fremgår desuden, at andelen af unge under 18 år er 6 pct.-point lavere i 2012 end i 2010, mens andelen af 21-25 årige er 3 pct.-point højere i 2012 end i 2010. I alle år udgør andelen af unge på 18 år eller derunder den største gruppe (over 50 pct.). Dette adskiller sig fra *Effektanalysen 2012*, hvor andelen af unge over 18 år i 2009 var den største gruppe. Det ser altså ud til, at andelen af elever på 18 år eller derunder udgør en større del af elevgrundlaget end det gjorde tidligere. Dette bekræftes af flere kommuner, der selv peger på, at de er blevet bedre til at identificere unge i målgruppen for egu og få dem ind på uddannelsen, inden de oplever et nederlag ved ikke at kunne gennemføre en ordinær uddannelse.

---

⁸ Dette tilskud betales også til erhvervsskolerne, hvis kommunen delegerer ansvaret for egu til dem.

Figur 3-2: Fordeling af elever på alder samt køn (2010-2012)

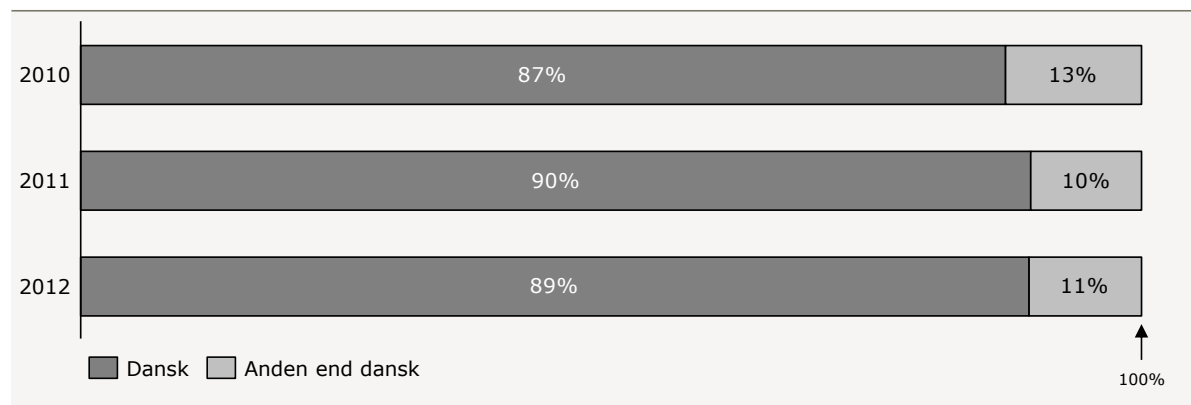

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er n=4.300.

Når det kommer til fordelingen af mænd og kvinder, fremgår det, at denne har været stort set konstant gennem hele perioden, hvor mænd udgør den største andel på egu. I alle årene er tæt på 70 pct. af eleverne mænd, hvilket også var fordelingen i årene op til denne periode (jf. *Effektanalysen 2012*). I forhold til elevernes oprindelse er det samme konklusion som i 2012, at hovedparten af eleverne på egu er af dansk oprindelse⁹. Det ses desuden, at fordelingen er forholdsvis konstant gennem alle de tre undersøgte år. Elevernes oprindelse fremgår af figuren nedenfor.

Figur 3-3: Elevernes oprindelse (2010-2012)

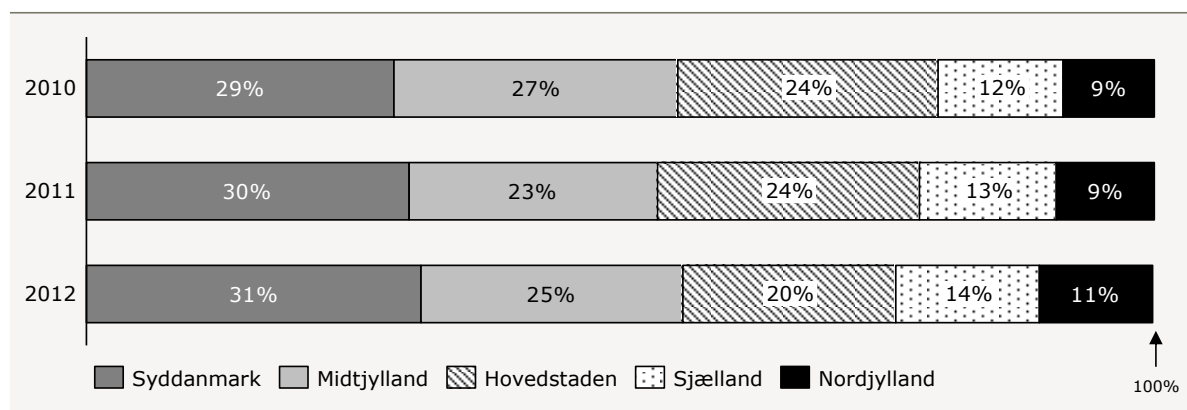
Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL og DREAM.

Note: Anden oprindelse end dansk dækker over individer med vestlig og ikke-vestlig baggrund, og antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er n=4.300.

⁹På landsplan er 18 pct. af befolkningen mellem 15 og 25 år unge med anden baggrund end dansk. Andelen af egu-elever med anden oprindelse end dansk ligger dermed under landsgennemsnittet.

Udover elevernes karakteristika er det interessant at se på, om der er forskel i, hvilken region egu-eleverne bor i. Figuren nedenfor viser fordelingen af egu-elever i hver af de fem regioner, hvor det fremgår, at næsten hver tredje elev er indskrevet på egu i Region Syddanmark. Denne region har den største andel af egu-elever, hvorefter Region Midtjylland og Region Hovedstaden følger med mellem 20-27 pct. af det samlede elevoptag. Dette adskiller sig fra *Effektanalysen 2012*, hvor Region Midtjylland var den største bopælsregion efterfulgt af Region Syddanmark og Region Hovedstaden. Region Sjælland og Region Nordjylland ligger på et elevoptag mellem 9-14 pct. af den samlede tilgang, og har dermed den laveste andel. Det ses, at fordelingen mellem de fem regioner er forholdsvis konstant over hele perioden, hvor andelen i Region Hovedstaden dog er faldende.

Figur 3-4: Fordeling på region (2010-2012)

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er n=4.300.

Sammenlignes andelen af egu-elever med regionernes indbyggertal, ser det en smule anderledes ud. Region Syddanmark er den region, der har flest egu-elever pr. indbygger, hvor Region Hovedstaden har færrest egu-elever pr. indbygger. Andelen af egu-elever pr. indbygger i de andre tre regioner er nogenlunde lige. Det tegner altså et billede af, at Region Syddanmark er bedre til at opspore elever i målgruppen for egu eller har flere elever i målgruppen end de øvrige, hvor Region Hovedstaden – set i lyset af deres størrelse – ligger i bunden i forhold til andelen af egu-elever.

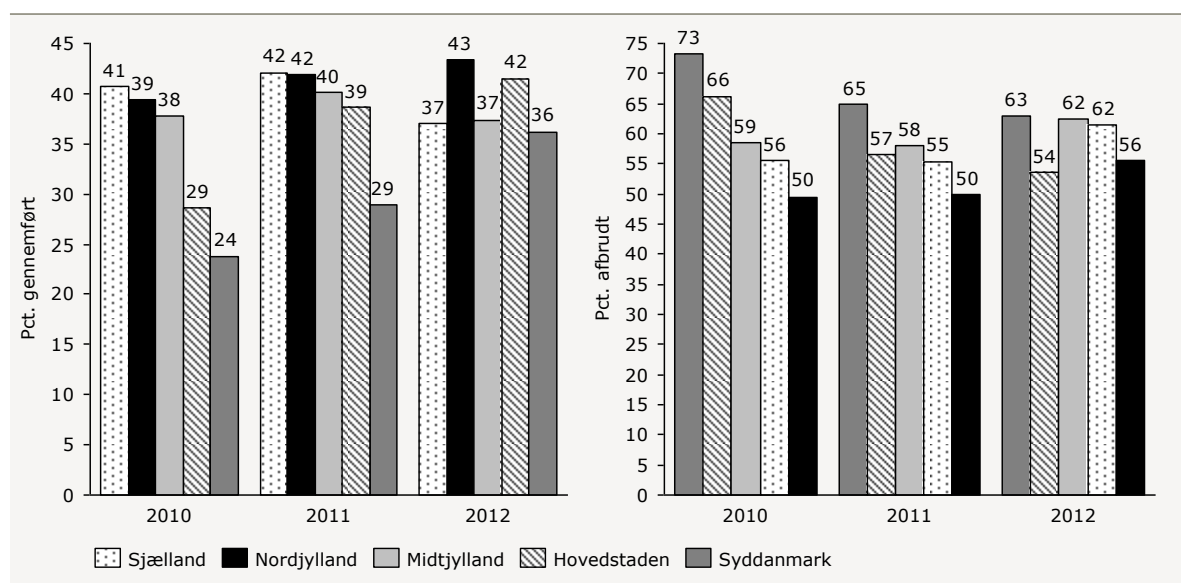
Når denne fordeling sammenlignes med regionens evne til at få eleverne til at gennemføre egu, fremgår det, at både Region Hovedstaden og Region Syddanmark i årene 2010-2011 havde en lav gennemførelsesgrad. Andelen af egu-elever hænger altså ikke sammen med elevernes gennemførelsesgrad. I 2012 er forskellen mellem regionerne dog stort set udlignet, hvilket er uddybet i næste afsnit.

3.3.2 Gennemførelse og frafald af egu

I dette afsnit beskrives og sammenlignes elevernes karakteristika for henholdsvis elever, som gennemfører og afbryder egu. Først belyses fordelingen af gennemførte og afbrudte elever i forhold til, hvor mange der startede i en given region eller organiseringsform. Herefter beskrives og sammenlignes karakteristika som alder, køn og oprindelse.

Figuren nedenfor giver et overblik over andelen af elever, der gennemfører eller afbryder egu fordelt på region. Dette for at se, om der er nogle regionale forskelle i fuldførelses- og frafaldsmønstre. For alle år ses det, at frafaldsfrekvensen svinger mellem 50-73 pct., men forskellen mellem regionerne er størst i 2010 og 2011, hvor de nærmer sig hinanden i 2012.

Figur 3-5: Andel gennemførte og afbrudte forløb i forhold til påbegyndte forløb, fordelt på region (2010-2012)

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

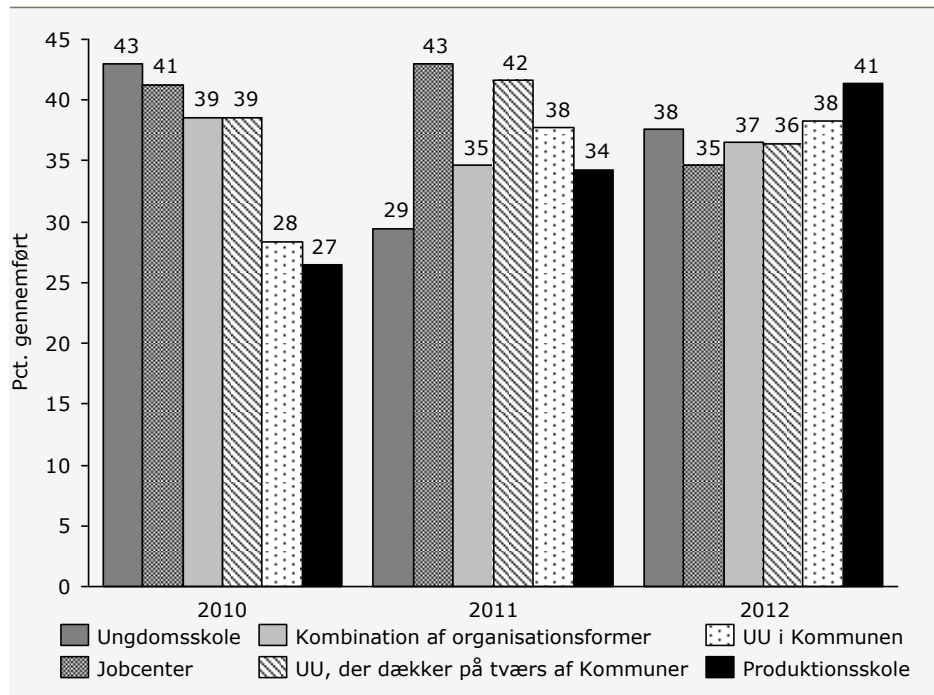
Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er n=4.300 (frafaldet n=2599, fuldført n=1701).

Af figuren fremgår det, at Region Syddanmark er den region, der er relativt dårligst til at få eleverne til at fuldføre egu. Region Sjælland er relativt bedst til at få sine elever igennem egu i 2010 og 2011, hvorimod Region Nordjylland er relativt bedst i 2012. Både Region Nordjylland og Region Hovedstaden oplever en stigning i andelen af elever, der gennemfører egu i alle tre år. Den største stigning ses fra 2010 til 2012 i Region Hovedstaden, hvor det stiger fra 29 til 42 pct.

Udover forskelle på tværs af regioner har Rambøll undersøgt, om der er en sammenhæng i gennemførelsesgraden afhængigt af, hvilken organiseringsform kommunen har valgt. I nedenstående figurer er andelen af elever, der startede i henholdsvis 2010, 2011 og 2012, og som gennemførte eller frafaldt egu, derfor fordelt på de forskellige organiseringsformer.

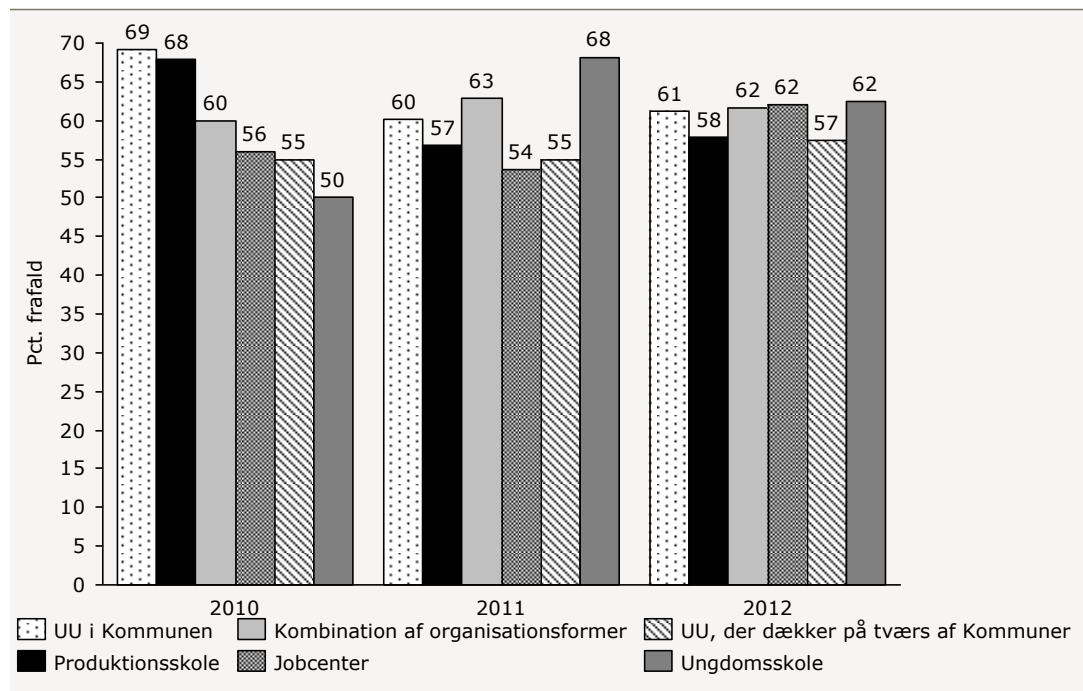
Figur 3-6: Andel gennemførte forløb i forhold til påbegyndte, fordelt på organiseringsformer (2010-2012)

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er fuldført n=1701.

Figur 3-7: Andel afbrudte forløb i forhold til påbegyndte, fordelt på organiseringsformer (2010-2012)

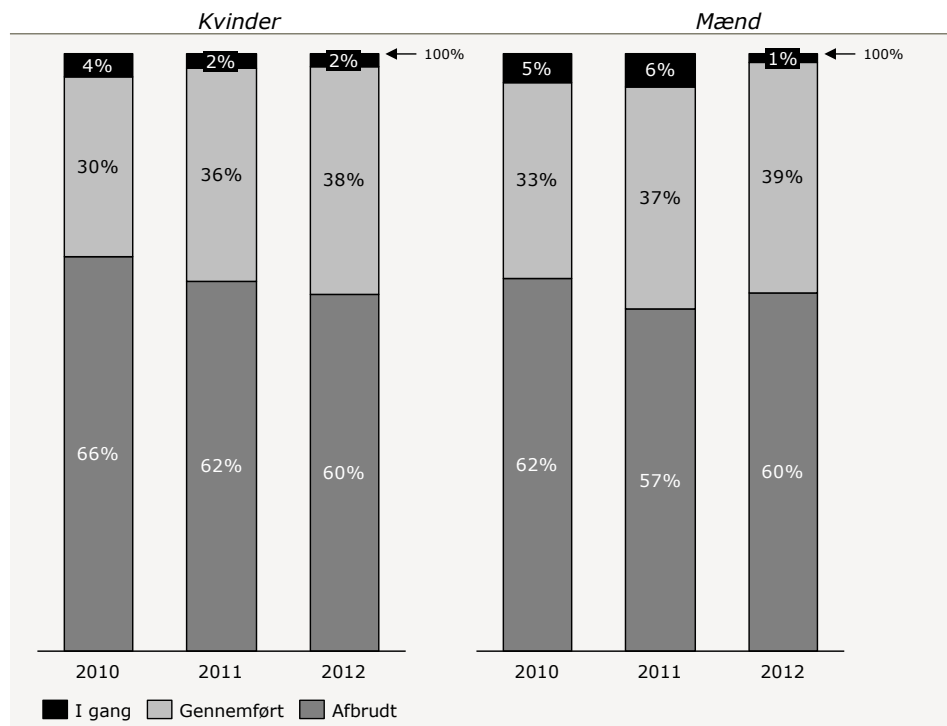
Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er frafaldet=2599.

Af figurerne ovenfor fremgår det, at den organiseringsform med den højeste fuldførelsesfrekvens varierer fra år til år. I 2010 er det kommuner med en ungdomsskoleorganisering, der formår at få flest igennem egu, hvorimod det i 2011 og 2012 er henholdsvis organisering i jobcenteret og produktionsskoler, der har den højeste fuldførelsesfrekvens. Der er igen ikke noget, der peger på, at en organiseringsform er bedre end en anden (jf. afkræftelse af hypotese 1 i kapitel 4).

I nedenstående figur fremgår andelen af mænd og kvinder, der gennemfører og afbryder edu.

Figur 3-8: Andel gennemførte, igangværende og afbrudte, fordelt på køn (2010-2012)

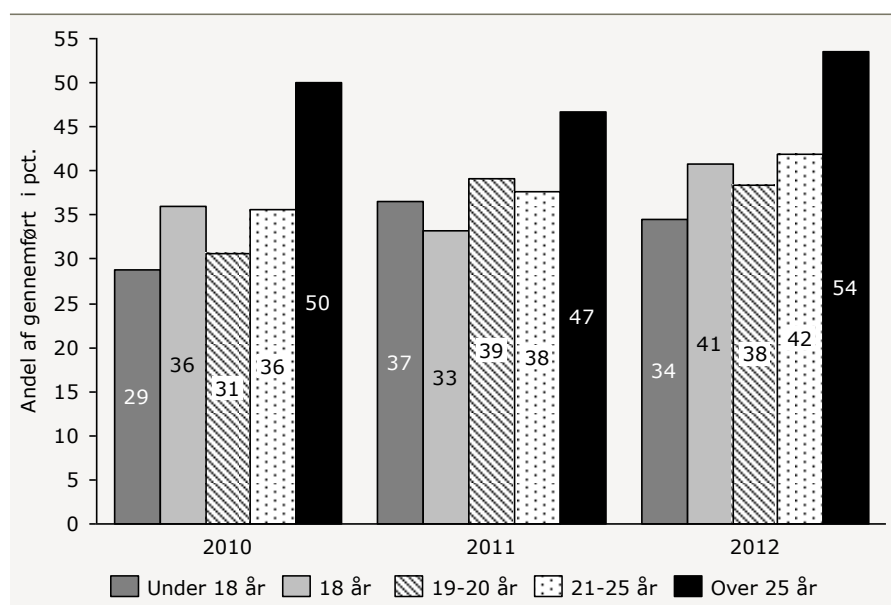
Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er n=4300 (fracaldet n=2599, fuldført n=1701).

Det ses, at forholdet mellem gennemførelse og frafald er stort set den samme, uanset om det er en kvinde eller mand, der starter på uddannelsen, hvilket vil sige, at det ene køn ikke ser ud til at have bedre forudsætninger for at gennemføre end det andet køn. Begge grupper har en gennemførelsesgrad på omkring 40 pct.

De to figurer nedenfor angiver, hvor stor en andel der henholdsvis gennemfører eller afbryder edu, fordelt på elevernes aldersgruppe på det tidspunkt, hvor de påbegynder uddannelsen. Figurerne viser, at eleverne over 25 år har den højeste gennemførelsesgrad og den laveste frafaldsfrekvens af alle aldersgrupperne. Modsat har eleverne under 18 år den laveste gennemførelsesgrad og den højeste frafaldsfrekvens. Af interviewene fremgår det, at de ældre elever er mere afklarede og modne i forhold til at gennemføre edu, hvor de unge under 18 år er mere usikre og uafklarede i forhold til deres uddannelsesvalg.

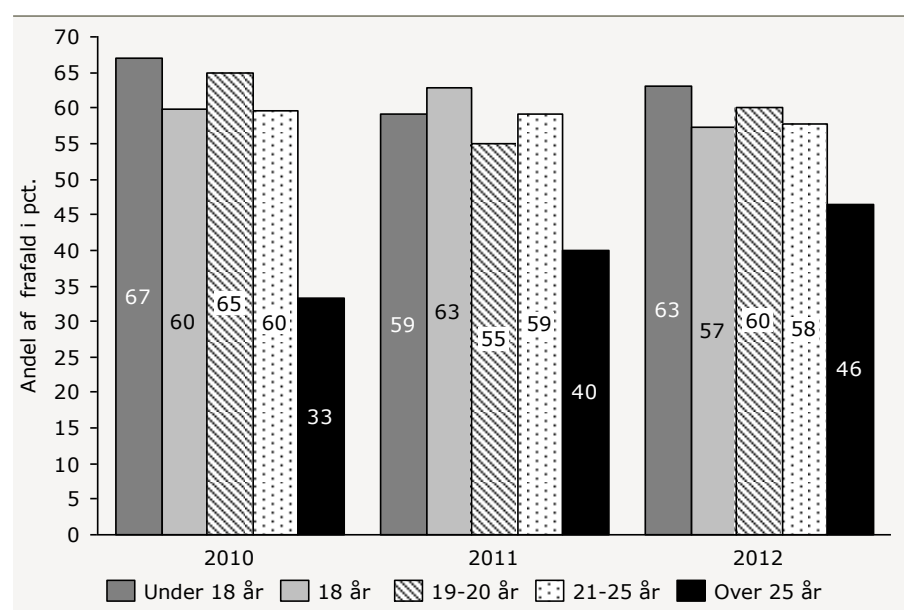
Figur 3-9: Gennemførte forløb, fordelt på aldersgruppe (2010-2012)

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er fuldført n=1701..

Figur 3-10: Frafald, fordelt på aldersgruppe (2010-2012)

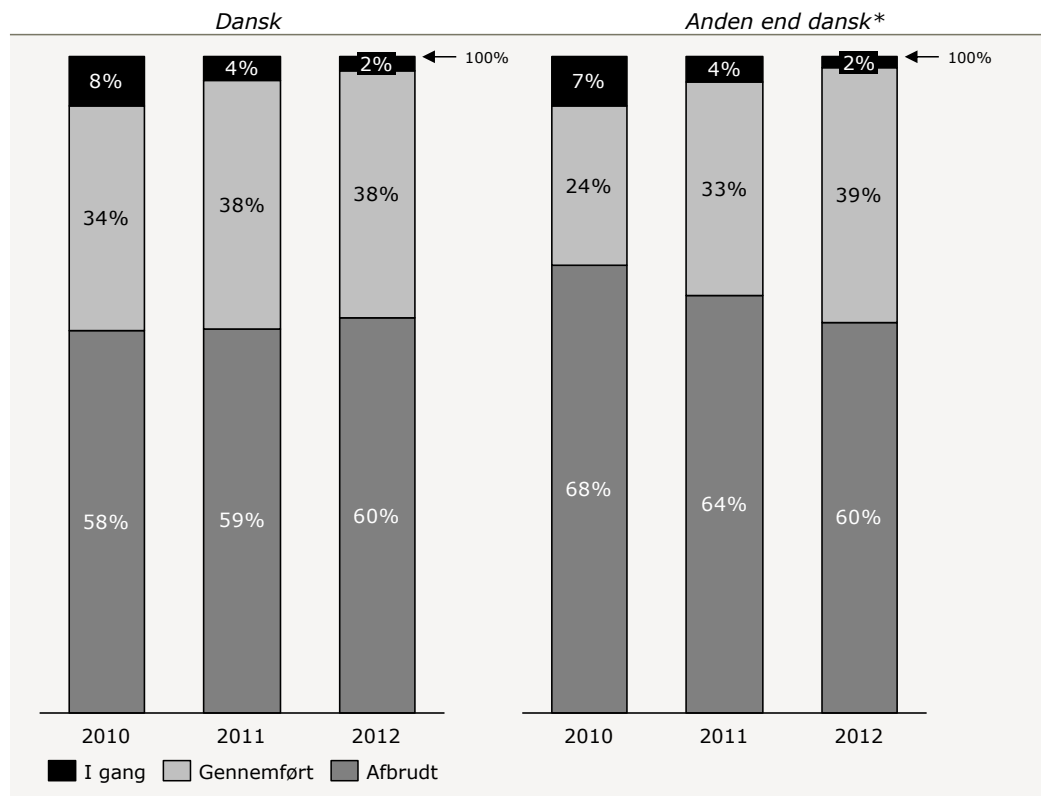

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er frafaldet n=2599

Endvidere fremgår det af nedenstående figur, at andelen af elever med anden etnisk baggrund end dansk i stigende grad (fra 24 pct. i 2010 til 39 pct. i 2012) gennemfører egu. Den samme tendens gør sig gældende for elever med dansk oprindelse, selvom forskellene for denne gruppe er mindre. I 2012 er andelen af elever med henholdsvis dansk og anden etnisk oprindelse end dansk, der gennemfører og afbryder egu, den samme, og der er derfor ingen forskelle i effekten af egu afhængigt af elevernes oprindelse.

Figur 3-11: Andel gennemførte, igangværende og afbrudte forløb, fordelt på oprindelse (2010-2012)

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

*Vestlig eller ikke-vestlig oprindelse.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er n=4.300 (frafaldet n=2599, fuldført n=1701).

3.3.3 Frafaldsfrekvens og frafaldsårsager

I det følgende afsnit beskrives, hvor stor frafaldsfrekvensen har været fra 2010-2012. Herefter belyses elevernes årsager til frafald, hvor Rambøll har set på, om der er tale om et positivt frafald, dvs. frafald til anden uddannelse, eller om det er andre forhold, der gør sig gældende.

Nedenstående tabel viser frafaldsprocenter for analysens årgange 2010-2012. Frafaldsprocenten er et udtryk for, hvor mange af de elever, der er startet i det pågældende år, der falder fra. Det ses af tabellen nedenfor, at frafaldsprocenten til trods for, at årgangene er blevet større, ligger konstant på omkring 60 pct.

Tabel 3-1: Frafaldsprocent (2010-2012)

År	Antal påbegyndt egu	Antal frafaldt egu	Frafaldsprocent
2010	1.158	736	63,6 pct.
2011	1.505	883	58,7 pct.
2012	1.637	980	59,9 pct.

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er frafaldet n=2599.

Udover frafaldsprocenten er det interessant at se på frafaldsårsagerne. I alle tre år ligger det positive frafald, defineret som elever, der enten er startet på anden uddannelse på ca. 30 pct. Det ses hermed, at en stor del af frafaldet er positivt. Overvægten af frafaldsårsager er dog ikke, at eleverne kommer i anden uddannelse eller job, men derimod årsager som, at eleverne har for højt fravær, ikke er uddannelsesparate eller grundet private/andre forhold.

Tabel 3-2: Frafaldsårsager (2010-2012). Pct.

	2010	2011	2012
Startet på anden uddannelse	30	32	33
For højt fravær	12	10	8
Ikke uddannelsesparat	8	14	15
Fået arbejde	7	5	5
Sygdom	6	7	7
Private forhold	5	11	9
Fortruidt uddannelsesvalg	2	6	8
Andre forhold*	30	15	16
Samlet	100	100	100

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL.

Note: Antallet af observationer, der ligger til grund for figuren, er frafaldet n=2599.

*Andre forhold dækker over: "Ukendt", "Andre personlige forhold", "Institutionsskift", " Flyttet til anden kommune", " Familiemæssige eller sociale forhold", " Ikke startet", " Bortvist fra uddannelsen", " Kan ikke Kontaktes" og "Død".

3.4 Delkonklusion

Sammenfattende viser beskrivelsen af udviklingen i egu, at der har været en stigning i både tilgang og bestand de sidste 10 år, med højeste niveau i 2014. Tilgangen har fra 2007 til og med 2012 været stærkt opadgående, men har de følgende to år ligget på et årligt optag på omkring 1.600 elever. Den samme udvikling gælder for bestanden af egu-elever, som i 2014 rundede 2.488 elever. Som led i udviklingen i tilgangen og bestanden af elever på egu har elevernes karakteristika også ændret sig en smule.

Der er i løbet af årene en større andel af mænd, der starter på uddannelsen, og siden 2009 har ca. 70 pct. af eleverne været mænd. Aldersmæssigt er der ligeledes sket en udvikling. I dag er andelen af unge under 18 år eller 18 år steget til at omfatte over 50 pct. af eleverne, hvorimod andelen af unge over 18 år var større tidligere. Størstedelen af eleverne har dansk oprindelse, hvilket ikke har ændret sig siden 2010. Fordelingen af elever, der starter i de enkelte regioner, er jævnt fordelt over hele landet, omend der er størst tilgang i Region Syddanmark og lavest i Region Nordjylland.

I forhold til organiseringen af egu i kommunerne fremgår det, at de fleste kommuner (ca. 70 pct.) har valgt at delegere ansvaret for egu til produktionsskolerne eller UU enten i egen kommune eller en tværgående enhed. UU og produktionsskolerne er derfor to centrale aktører i kommunernes tilrettelæggelse af egu. Den valgte organiseringsform i kommunerne ser dog ikke ud til at have betydning for gennemførelsesgraden, men elevernes alder ser til gengæld ud til at have betydning. Dette udfoldes nærmere i kapitel 6.

4. KORTLÆGNING AF PRAKSIS OG BARRIERER I FORBINDELSE MED EGU

Dette kapitel beskriver de forskellige kommuners praksis i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af egu, samt de vilkår og barrierer, som ifølge kommunerne, har betydning for udbredelsen og anvendelsen af egu. Resultater og konklusioner er baseret på interviewundersøgelsen blandt 26 udvalgte kommuner, hvoraf 16 af dem er højt præsterende i forhold til at få eleverne til at gennemføre egu, samt at få de unge videre i uddannelse eller beskæftigelse, uanset om de gennemfører eller ej. De resterende 10 kommuner er lavt præsterende.

I kortlægningen er der systematisk analyseret på tværs af de 26 kommuner med fokus på ligheder og forskelle mellem de højt og lavt præsterende kommuner. Af hensyn til kommunerne er de ikke angivet med navn, men grupperet efter deres evne til at få eleverne (fra årgangene 2010-2012) til at gennemføre egu samt videre i uddannelse eller beskæftigelse.

4.1 Kommunernes organisering af og tilgang til egu

De første hypoteser omhandler forventninger til, hvilke(n) organiseringsform(er) der er de(n) bedste for arbejdet med egu. I de statistiske analyser og effektanalysen præsenteret i kapitel 3 og 5 fremgår det, at der ingen sammenhæng er mellem den organiseringsform, som kommunerne har valgt, og deres resultater i forhold til egu. Forventningen om, at der ikke er en sammenhæng mellem organiseringsform og effekten af egu (hypotese 1) kan dermed bekræftes. En forklaring på, at denne forskel ikke fremkommer af de statistiske analyser, kan være, at de inden for samme model har valgt at gribe arbejdet med egu forskelligt an.

I det følgende undersøges det nærmere, om der er andre forskelle i organisering (end selve organiseringsformen), som kan være afgørende for effekten af egu. Eksempelvis undersøges det, om effekten af egu knytter sig til, om kommunerne arbejder ud fra en helhedstænkning i kommunen omkring udsatte unge, herunder samarbejde mellem de forskellige kommunale forvaltninger fx børn og unge-, social- og beskæftigelsesforvaltningen (hypotese 2), samt om de har en forpligtelse af/et samarbejde med jobcenteret (hypotese 3).

På baggrund af interviews med ledelsesrepræsentanter i kommunerne fremgår det, at der ikke er et entydigt billede i forhold til de to hypoteser. Generelt har både højt og lavt præsterende kommuner et samarbejde med forvaltningerne på tværs og jobcenteret, men der er forskelle på tværs af kommunerne i forhold til *intensiteten* af det nævnte samarbejde.

De kommuner, der præsterer bedst, har i højere grad en helhedstænkning omkring den unge i kommunen, hvor særligt beskæftigelses- og uddannelsesindsatsen er sammentænkt. Den sociale indsats, der varetages i fx børne- og familieafdelingerne inddrages i mindre grad og mest, hvor der er en sag på den unge, eller hvor omstændighederne omkring den unge gør det relevant. Af interviewene med egu-vejlederne fremgår det, at størstedelen af vejlederne fra de højt præsterende kommuner har et tæt samarbejde med de forskellige kommunale forvaltninger. Kommunerne fremhæver, at alle aktører i kommunen, der arbejder med målgruppen, holder fokus på egu som en mulighed for unge, som ikke er i uddannelse eller på arbejdsmarkedet. Det er med til at sikre, at alle potentielle egu-elever bliver opsporet og præsenteret for egu. Derudover sikrer et sådant samarbejde også en grundig overlevering ved gennemført eller afbrudt egu-forløb.

Særligt samarbejdet med jobcenteret ser ud til at have betydning for kommunernes succes med egu. De kommuner, der er højt præsterende, har sikret, at der er et tæt samarbejde mellem UU-vejledere (herunder egu-vejledere), ungeindsatser og jobcenteret. Det vil i praksis sige, at virksomhedskonsulenter, ungekonsulenter og uddannelsesvejledere enten er placeret fysisk sammen eller har et fast samarbejde omkring de unge i kommunen (eksempelvis ugentlige møder el.lign.). Altså, at egu på en eller anden måde er forankret i jobcenteret – enten ved at være en underlagt (UU)enhed i jobcenteret eller ved at have et *fast* tæt samarbejde. At egu har gode vilkår i disse kommuner kan hænge sammen med, at egu har et dobbeltsidet formål med både et uddannelses- og beskæftigelsessigte.

Samarbejdet med henholdsvis sagsbehandlere og virksomhedskonsulenter i jobcentret består typisk i opsporing og afklaring af en potentiel egu-elev og fremskaffelse af den rette praktikplads, hvilket er betinget af, at de i jobcenteret kender til egu og samtidig er klar over, hvilke krav der stilles til en egu-elev. Når egu-forløbet er sat i gang, er det typisk vejlederen, der tager helt over. Ved gennemført eller afbrudt egu-forløb bliver samarbejdet med jobcenteret igen relevant i forhold til at sikre den bedste overlevering af den unge.

Kommunerne peger på to faktorer som særligt væsentlige for et godt samarbejde; at egu-vejlederne har en *fysisk placering* sammen med deres samarbejdspartnere (fx jobcenteret) og at de har en *relation til samarbejdspartnerne*. Hvis en egu-vejleder fra produktionsskolen eksempelvis sidder på jobcenteret en dag om ugen, eller medarbejdere i en årrække har haft opbygget relationer omkring egu på tværs af kommunale enheder, er det medvirkende til, at samarbejdet opretholdes, selvom det ikke er formaliseret på møder. Tæt fysisk placering og kendskab medvirker endvidere til, at de henvender sig til hinanden før, undervejs og efter et egu-forløb og kan trække på hinandens kompetencer. Dog kan det ofte tage form som en-til-en kontakt i kraft af den relation, det er bygget på. Det kan betyde, at samarbejdet er meget personbåret, og derfor kan det være skrøbeligt at opretholde, hvis der er stor udskiftning hos de medarbejdergrupper, som vejlederen skal samarbejde med.

Egu-vejlederne fremhæver i forlængelse af ovenstående, at der ligger et stort arbejde i at fastholde fokus på og viden om egu hos alle aktører, der har med målgruppen at gøre, herunder arbejdspladserne og andre kommunale enheder. Dette kræver en del arbejde, men er samtidig afgørende for, at kendskabet til og anvendelse af egu kan fastholdes og udbredes.

Det skal bemærkes, at flere af de lavt præsterende kommuner i det seneste år har etableret et tæt(tere) samarbejde mellem de forskellige forvaltninger, jobcenter, UU og andre relevante enheder i kommunen, men har i perioden 2010-2012 ikke haft en helhedstænkning omkring den unge.

Konklusionen er ikke entydig, men analysen indikerer, at en helhedstænkning omkring den unge og et tæt samarbejde på tværs af kommunale enheder, forvaltninger og den ansvarlige egu-enhed er positivt for effekten af egu. Hypotese 2 og 3 er derfor til dels bekræftet.

4.2 Egu-vejledningen

I dette afsnit præsenteres resultaterne af interviewundersøgelsen i forhold til egu-vejledningen, hvor forventningen er, at der er fire parametre for en succesfuld vejledning, som er afgørende for effekten af egu. De fire parametre er som følger:

- At egu-vejlederne har de rette kompetencer
- At egu-vejlederne er en fast medarbejdergruppe uden stor udskiftning
- At kommunerne/egu-vejlederne er gode til at danne netværk med arbejdspladserne
- At kommunerne/egu-vejlederne har en tæt og løbende kontakt med eleverne.

I interviewundersøgelsen er ledelsesrepræsentanterne blevet spurgt til, om de opstiller krav om **særlige kompetencer eller uddannelse** til dem, de ansætter som egu-vejledere i kommunen. Til dette spørgsmål svarer størstedelen bekræftende, men kun én kommune har krav om, at egu-vejlederne skal have specialpædagogiske kompetencer. Ser vi på de højt præsterende kommuner fremgår det, at stort set alle stiller krav om, at egu-vejlederne har vejlederuddannelsen eller skal tage den, som noget af det første, efter de er blevet ansat. For de lavt præsterende kommuner er det kun halvdelen, der har samme krav. Udover de formelle kompetencer lægger kommunerne på tværs vægt på, at egu-vejlederne kan sætte sig ind i lovgivningen og har gode kommunikationsevner. De begrundet dette med, at vejlederne skal anvende lovgivningen om egu, LAB-loven, Serviceloven m.fl. i deres arbejde, og at det er helt centralt, at vejlederne er i stand til at etablere en god relation med arbejdsgivere, andre kommunale enheder og de unge i målgruppen.

Hypotese 5, at det er afgørende, at egu-vejledere har specialpædagogiske kompetencer, kan dermed afkræftes at have afgørende betydning for effekten af egu. Det skal dog bemærkes, at egu-vejledere i de højt præsterende kommuner i højere grad har (krav om) vejlederuddannelsen.

Udover at have de rette kompetencer i forhold til at vejlede på egu, er der en forventning om, at en stor udskiftning blandt medarbejdere omkring egu har en negativ betydning for anvendelsen og succesen af egu (hypotese 8). Analysen kan hverken af- eller bekræfte denne hypotese, da alle interviewede kommuner, på nær to, har haft en **fast medarbejdergruppe** omkring egu i en lang årrække. Det kan dog konstateres, at det ikke er udskiftning i medarbejdergruppen, der er det mest afgørende for, om kommunerne præsterer højt eller lavt i forhold til egu. Enkelte kommuner, der præsterer lavt, peger dog på, at det til tider kan være en udfordring, at der er stor udskiftning i medarbejderne i jobcenteret, da de nye medarbejdere ikke kender egu på forhånd, når de bliver ansat, og at kendskabet til egu konstant skal holdes ved lige i kommunernes øvrige enheder.

I forhold til hypotesen om, at **netværksopbygning i de faglige miljøer samt relationsdannelse til arbejdspladserne** er afgørende for effekten af egu (hypotese 6), er der ikke et klart billede. Kun ca. halvdelen af de interviewede kommuner deltager i netværk og har oparbejdet uformelle netværk. Dette går på tværs af henholdsvis højt og lavt præsterende kommuner. Hypotese 6 kan dermed ikke bekræftes. Men det kan tilføjes, at de kommuner, der arbejder med netværk og relationsdannelse, peger på, at det tager tid at opbygge disse, ligesom det ofte er personer, der har arbejdet med egu i mange år, der typisk gør brug af uformelle netværk og relationer. Det er altså sjældent, at de oplyser om egu i formaliserede erhvervsnetværk, og trækker på formelle netværk, når de skal finde praktikpladser. Til gengæld viser analysen af ledelsesinterviewene, at der er en sammenhæng mellem **udadgående aktiviteter til arbejdspladserne** og kommunernes evne til at få de unge gennem egu og videre i uddannelse og beskæftigelse (hypotese 7). Analyserne viser, at 70 pct. af kommunerne, der er i top i forhold til (næsten) alle udvælgelseskriterier, og 60 pct. af kommunerne, der er særligt gode i forhold til udvalgte kriterier, i høj grad har udadgående aktiviteter. Det samme gør sig kun gældende for 30 pct. af kommunerne, der er i bund i forhold til (næsten) alle udvælgelseskriterierne. Dette mønster viser sig på trods af, at kommunerne selv peger på, at de udadgående aktiviteter ikke er lige så afgørende som netværksarbejdet. De argumenterer for, at kontakten til virksomhederne skal være aktuel, og når der er et behov for at finde en praktikplads til en konkret ung. Eksempelvis nævner kommunerne, at de oplever, at hvis ikke de kan finde en egu-elev til virksomheden, når den melder positivt tilbage i forhold til at være praktiksted, mister de kontakten til virksomheden igen.

Samlet set kan der på baggrund af analysen konkluderes, at netværksdannelse ikke viser sig at være afgørende for effekten af egu, men at graden af opsøgende aktiviteter hos virksomhederne, som eksempelvis virksomhedsbesøg, reklamefremstød (fx telefonisk rundringning med information om egu) og deltagelse i møder, kommunen har med erhvervsdrivende, ser ud til at have positiv betydning for effekten af egu.

Sidst men ikke mindst var der en forventning om, at en **tæt og løbende kontakt med egueleverne** er afgørende for effekten af egu – både i forhold til gennemførelse og videre færd (hypotese 9). Analysen viser, at egu-vejlederne på tværs af kommunerne har kontakt med eleverne efter behov, og at ingen har opstillet retningslinjer for, hvor ofte egu-vejlederne skal være i kontakt med eleverne. Det vil sige, at de tilpasser intensiteten efter den unges behov. De fremhæver, at der er nogle unge, der har brug for tæt opfølgning og at blive taget i hånden, hvor andre er mere selvkørende og parate til at håndtere egu mere selvstændigt. Flere kobler deres svar til, at uddannelsen er individuelt tilrettelagt, og de i denne tilrettelæggelse også afdækker og aftaler, hvor tit der er brug for kontakt mellem vejleder og elev. Hypotesen kan derfor hverken af- eller bekræftes, da der ikke er nogen kommuner, der ikke har en tæt og løbende kontakt. Den eneste forskel, der er at spore mellem højt og lavt præsterende kommuner, er, at flere af de højt præsterende kommuner giver udtryk for, at de mindst hver 14. dag har kontakt med alle elever, der vejledes, hvor ingen lavt præsterende giver udtryk for samme frekvens.

Udover en-til-en kontakt mellem egu-elev og egu-vejleder har Rambøll undersøgt, om kommunerne har fælles aktiviteter for egu-elever, og om det har positiv indvirkning på gennemførelse af egu-forløb.

Omtrent halvdelen af alle kommunerne og to tredjedele af de højt præsterende kommuner har **fælles aktiviteter for egu-eleverne**. Der er ikke nogen entydig forskel mellem højt og lavt præsterende kommuner generelt, men det fremgår af interviewene, at kommuner, der i høj grad har succes med at få eleverne til at *gennemføre egu-forløbet*, i overvejende grad har iværksat fælles aktiviteter for egu-eleverne. Samtidig er det også karakteriserende for de kommuner, der er særligt udfordrede i forhold til gennemførte egu-forløb, at de i overvejende grad *ikke* afholder fælles aktiviteter.

Det er dog ikke entydigt, hvilke typer af fælles aktiviteter der er udslagsgivende i forhold til at få eleverne til at gennemføre. Det varierer i forhold til omfang og typer af aktiviteter. I flere af kommunerne med høj gennemførelsesgrad blandt eleverne har man iværksat en egu-klub, hvor der arrangeres sociale arrangementer som biografture, museumsbesøg eller udenlandsture, og i nogle tilfælde er disse sociale initiativer kombineret med faglige oplæg om økonomi, SKAT, information om uddannelsen mv. Aktiviteterne strækker sig fra at foregå en gang om måneden til et par gange om året. I nogle tilfælde er der også tale om, at der gennemføres fælles intro-/opkvalificeringsforløb for nye egu-elever, hvor de unge kan etablere et fællesskab med hinanden.

Gennemgående peger både ledere og vejledere på tværs af kommunerne på, at den primære udfordring ved, at egu er et individuelt, tilrettelagt forløb, er, at flere unge kan føle, det er ensomt, og at de fælles aktiviteter kan kompensere for dette ved, at de får nogle andre unge, de kan spejle sig i. Samtidig kan aktiviteterne skabe et rum for, at de unge kan blive en del af et netværk, hvori de kan udvikle deres sociale kompetencer, som flere af de unge ifølge vejlederne har behov for. Nogle fremhæver dog også udfordringen i, at flere af de unge ikke har lyst til at deltage i de fælles aktiviteter, og at det kan være ressourcekrævende for kommunerne, da det ikke er en del af finansieringen af egu.

4.3 Barrierer og muligheder for egu

I dette afsnit præsenteres en analyse af barrierer og muligheder for egu på baggrund af de kvalitative interviews med ledelsesrepræsentanter og egu-vejledere i kommunerne.

I analysen af egu fremgår det af interviewene med kommunerne, at der på trods af en større gruppe unge i målgruppen og fleksibiliteten i uddannelsen stadig er nogle **barrierer**, der står i vejen for en øget anvendelse og udbredelse af egu. De fleste barrierer knytter sig til finansieringen af uddannelsen samt lønsatserne for egu-eleverne under deres praktik på arbejdspladserne. 23 ud af 26 kommuner mener, at de **kollektive overenskomster**, der omfatter lønsatser svarende til (eller højere end) satserne for en 1.års EUD-elev, er en stor udfordring i forhold til at finde praktikpladser til de unge og i forhold til at udbrede muligheden for egu. Egu-vejlederne oplever især, at de private virksomheder ikke vil betale det samme eller mere for en egu-elev, der som oftest kræver en større vejlednings- og støtteindsats end en EUD-elev, når de kan få en EUD-elev til den samme eller i nogle tilfælde billigere sats. Egu-vejlederne peger ofte på, at det derfor enten er virksomheder, der kender eleven i forvejen (fx fra virksomhedspraktik i andet regi) eller som har gode erfaringer med at have egu-elever i praktik, eller virksomheder, som gerne vil tage et større socialt ansvar, der er velvillige til at tage en egu-elev i praktik.

I relation til, at kommunerne oplever det som en barriere, at lønsatserne for egu-eleverne er så forholdsvis høje sammenlignet med lønsatserne for EUD-eleverne, peger flertallet også på, at **bortfaldet af løntilskuddet til arbejdsgiverne** (med virkning fra udgangen af 2013) har betydet, at de ikke længere kan kompensere virksomheden for at tage en egu-elev i samme grad. Virksomhederne har mulighed for at tage andre i praktik med løntilskud som fx ledige, og kommunerne oplever derfor, at mange virksomheder spørger: "Hvad får vi for at tage en egu-elev?",

hvortil kommunerne må svare, at der ikke følger noget tilskud eller lignende med. En stor gruppe af kommunerne mener dog ikke, at det er tilskuddet, der er en afgørende barriere, da det er lønnen, som arbejdsgiveren skal betale, der er det afgørende, hvor et løntilskud ikke gør forskellen.

Flere kommuner peger desuden på, at kommunerne har afsat **en pulje midler/en budgetramme for uddannelsen**, som indirekte sætter et loft for antallet af elever på uddannelserne. Egu-vejlederne oplever ikke, at de står med potentielle egu-elever, som ikke får lov til at starte, men at der ikke er ressourcer til at opsøge og identificere flere potentielle egu-elever inden for den økonomiske ramme.

Forventningen om, at økonomien er den største barriere for udbredelse af egu (hypotese 10), kan på baggrund af analysen bekræftes, og det kan i den sammenhæng tilføjes, at det både er det første kommunerne nævner, når de spørges til eventuelle barrierer for udbredelsen, og det er det, de peger på som den altoverskyggende udfordring. Økonomi skal her ses bredere end finansiering, idet kommunernes ressourcer afsat til egu (herunder antal ansatte egu-vejledere) også er en del af barrieren i nogle kommuner.

Sekundære udfordringer og barrierer, som kommunerne peger på, er for det første **manglende kendskab til egu** blandt arbejdspladserne og generelt i samfundet. Egu-vejlederne fremhæver især, at det er en vedvarende opgave at sikre kendskabet til egu blandt kommunernes medarbejdere i andre enheder end den egu-ansvarlige enhed samt blandt virksomhederne. Flere mener ikke, at egu-vejlederne kan varetage denne oplysningsrolle alene, men skal støttes af interessenterne (fx DA og KL). For det andet fremhæves det, at **geografi** er en udfordring – især i kommuner, der dækker bredt geografisk. Det skyldes på den ene side, at eleverne har langt fra deres bopæl til praktiksted og uddannelsessted(er) under egu-forløbet, som øger risikoen for frafald. På den anden side kan det skyldes, at egu-eleverne ikke kan få **transportgodtgørelse** i praktikdelen, og at det ikke i alle regioner er muligt at komme til og fra et egu-forløb med offentlig transport. Det betyder i flere tilfælde, at den unge ikke har råd til at starte i et egu-forløb. Sidste udfordring, der går igen i interviewene, er, at de nogle steder ikke kan finde nok, der vil gå på egu. Både ledelsesrepræsentanter og egu-vejledere peger på, at egu i nogle områder/kommuner har et dårligt ry eller ikke betragtes som en "rigtig ungdomsuddannelse".

I forhold til at få kommuner, stat og regioner til at etablere flere offentlige egu-praktikpladser ligger der en udfordring i – især i kommunerne – at midlerne i nogle kommuner går fra den samlede pulje af midler til egu. Det betyder, at kommunerne kan have **færre i egu-forløb med en større andel af kommunale praktikpladser**. Andre kommuner peger på, at de kommunale budgetter er pressede, og de derfor er mindre villige til at betale elevløn, når der er mulighed for at få andre grupper uden for arbejdsmarkedet med løntilskud. Kommunerne har ingen andre bud på, hvordan man kan få de offentlige arbejdspladser til at oprette flere egu-praktikpladser, end at der følger økonomi med.

For at imødegå de nævnte udfordringer peger egu-vejlederne og lederne i de ansvarlige enheder på følgende tre **handlemuligheder**:

- **Mentorstøtte** betalt af kommunen. Det vil sige, at en person på arbejdspladsen får et fast antal timer til at være mentor for egu-eleven og yde støtte til eleven under praktikforløbet. Flere kommuner har gode erfaringer med denne model, hvor de dog på nuværende tidspunkt gør det med hjemmel i Lov om aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven).
- **Positiv forskelsbehandling** af egu-eleverne, hvor virksomhederne får en økonomisk kompensation for at tage en egu-elev, idet egu-eleven alt andet lige har ringere forudsætninger for at varetage jobbet end fx en 1-års EUD-elev og kræver ekstra støtte i forløbet. Alternativt at ændre overenskomsten for egu-elever til en lønsats, der er konkurrencedygtig med EUD-elever og andre elever, der skal i praktik i virksomhederne.
- **Oplysningskampagner/-projekter** som fx "Sæt skub i egu!", hvor virksomheder og kommunale aktører (sagsbehandlere, jobkonsulenter, UU-vejledere m. fl.) får indsigt i egu og dens muligheder.

Udover barrierer ved egu fremhæves en række **styrker** ved anvendelsen af egu. Først og fremmest peger alle kommuner på styrken ved, at egu er en **individuel, tilrettelagt uddannelse**, hvor skole- og praktikforløb kan tilrettelægges under hensyntagen til elevens forudsætninger og behov samt virksomhedernes årshjul (herunder stille perioder og perioder med spidsbelastning). En anden styrke ved den individuelle tilrettelæggelse er, at der er løbende optag, således at de unge ikke får en pause eller "et hul", hvor de skal vente på at kunne starte på en uddannelse. Styrken er, at de kan starte, når de er motiveret og kort efter et evt. afbrud af en anden uddannelse.

I forhold til skoleforløbet peger de fleste kommuner på, at det er en styrke, at de unge kan få de skoleforløb, der er målrettet den branche, de er i praktik i, samt deres behov. Eksempelvis kan eleverne tage dele af uddannelsen på AMU, hvor de får et kvalifikationsbevis med, som er direkte anvendeligt på arbejdspladsen. Et andet eksempel er, at de kan tage de fag og eksaminer, som de skal bruge for at kunne komme videre på en ordinær ungdomsuddannelse efterfølgende.

Især egu-vejlederne peger desuden på, at egu er med til at **modne eleverne og give dem tiltro til egne evner**, som klargør dem til videre færd i uddannelse eller beskæftigelse. De unge har ofte faglige udfordringer og dårlige oplevelser og nederlag med sig fra folkeskolen og i nogle tilfælde også fra andre uddannelsesforsøg. De unge har ifølge egu-vejlederne derfor brug for at opbygge selvtillid og tro på egne evner gennem succesoplevelser på egu. En egu-vejleder udtrykker det på følgende måde; "egu-forløbet er for nogle unge den nødvendige omvej til at komme videre i job eller uddannelse". Selvom egu ikke er kompetencegivende til videre uddannelse, er egu en mulighed for nogle unge til at blive klar til en ordinær ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Svagheden ved, at egu er en individuel, tilrettelagt uddannelse, er på den anden side, at eleverne i nogle kommuner **mangler et fællesskab med andre unge** (på egu). De har ikke et tilhørsforhold til en uddannelsesinstitution, hvor de møder andre unge. Nogle egu-vejledere påpeger dog, at eleverne finder et fællesskab på arbejdspladsen, men at det afhænger meget af arbejdspladsens størrelse og medarbejdergruppe. For at imødekomme denne svaghed i uddannelsen har flere kommuner fælles aktiviteter for deres egu-elever, hvor de mødes i faglige og sociale sammenhænge (jf. afsnit 4.2).

I nedenstående tabel er de mest fremhævede styrker og muligheder samt svagheder og barrierer ved egu samlet i en oversigt.

Tabel 4-1: Styrker og svagheder samt muligheder og barrierer ved egu

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • At uddannelsen tilpasses den unges forudsætninger og behov • At uddannelsen tilrettelægges under hensyntagen til arbejdspladsens årshjul og behov • At elever, der ikke har mulighed for at komme på en ordinær uddannelse, får et tilbud, der enten klargør dem hertil eller giver dem en alternativ uddannelsesvej 	<ul style="list-style-type: none"> • At egu-eleverne kan føle sig ensomme uden kontakt til andre unge og mangle et fællesskab med andre unge
Muligheder	Barrierer
<ul style="list-style-type: none"> • Mentorstøtte til virksomhederne • Positiv forskelsbehandling af egu-elever • Oplysningskampagner/-projekter om egu 	<ul style="list-style-type: none"> • At egu-eleverne er omfattet af overenskomster, som begrænser muligheden for at få praktikpladser (i bestemte brancher) • At der i flere kommuner ikke er midler til en større opsøgende indsats på egu-området • Manglende kendskab til egu • At nogle kommuner skal dække bredt geografisk • At der ikke er transportgodtgørelse til egu-elever • Flere offentlige praktikpladser kan føre til færre egu-forløb i alt

4.4 Delkonklusion

Sammenfattende fremgår det af kapitlet, at der er forskelle i praksis mellem de højt og lavt præsterende kommuner. De højt præsterende kommuner har i højere grad end de lavt præsterende kommuner en helhedstænkning omkring den udsatte unge, hvor særligt uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen er sammentænkt. Særligt ser det ud til en høj intensitet af dette samarbejde og af samarbejdet mellem jobcenteret og den ansvarlige egu-enhed er karakteristisk for de højt præsterende kommuner sammenlignet med de lavt præsterende. Derudover er det karakteristisk for de højt præsterende kommuner, at de har uddannelseskraft til deres egu-vejledere, at de har krav om en minimumskontakt mellem egu-vejleder og egu-eleverne, og at de har fællesaktiviteter for egu-eleverne i løbet af egu-forløbet.

På tværs af kommunerne opleves en række barrierer for anvendelsen af egu, som alle fremgår af tabel 4-1 ovenfor. Kommuner peger på tre handlemuligheder i forhold til at imødekomme barriererne for anvendelsen af egu, men påpeger også, at så længe de økonomiske barrierer (især lønsatserne for egu-eleverne) er til stede, er det begrænset, hvad der er af handlemuligheder. Udover barriererne peger kommunerne entydigt på, at der ligger en stor styrke i, at uddannelsen er individuelt tilrettelagt, så den kan tilpasses den enkelte unges behov og forudsætninger samt arbejdspladsens årshjul og behov.

5. EFFEKTANALYSE AF EGU

I dette kapitel belyses de beskæftigelses- og uddannelsesmæssige effekter af egu-forløbet. Afsnittet vil konkret give svar på, hvor eleverne bevæger sig hen, efter de har fuldført egu-forløbet:

- Hvor mange elever overgår til henholdsvis videre uddannelse, job eller offentlig forsørgelse? Herunder, hvor stort omfanget af positive afbrud til uddannelse er for gruppen af elever, der afbryder egu?
- Hvilke uddannelser starter eleverne på efter gennemført eller afbrudt egu?
- Hvilke brancher bliver de fuldførte og afbrudte egu-elever ansat indenfor?

Analysen foretages henholdsvis 6, 12, 18 og 24 måneder efter, eleverne enten har gennemført eller afbrudt egu, hvorfor analysen både har et kort og et langt sigte. Analysen bygger på alle elever, der er startet på en egu i årene 2010, 2011 eller 2012, hvilket betyder, at undersøgelsen består af et populationsudtræk. Valget af årgange har for det første til formål at sikre, at variationen mellem årgangene inddrages, og sikre en tilstrækkelig stor analysepopulation, der kan bidrage til konsistente og signifikante resultater. De tre årgange er for det andet udvalgt på baggrund af ønsket om at kunne følge eleverne i minimum en 1-års periode efter, de har fuldført eller afbrudt egu. Da egu typisk løber over en 2-årig periode, er 2012 valgt som det seneste påbegyndte år. Populationsudtrækket er blevet sammenkoblet via Danmarks Statistik med uddannelses- og DREAM-registerdata¹⁰.

Da analysen ikke inkluderer en kontrolgruppe i effektanalyzedesignet, er det ikke muligt at isolere effekten af egu, hvorfor den kausale sammenhæng ikke kan etableres entydigt, da det må forventes, at andre forhold kan have betydning for elevernes beskæftigelses- og uddannelsessituation før, under og efter, de har været indskrevet på egu. Dette berøres i kapitel 5, hvor sammenhængen mellem elevernes baggrunde og fuldførelse af egu samt beskæftigelses- og uddannelseseffekter undersøges.

Da formålet med egu, som tidligere beskrevet, er videre uddannelse eller beskæftigelse, anvendes disse to mål som de primære effektmål i effektanalysen. I boksen nedenfor beskrives de fem statuskategorier, som anvendes i effektanalysen.

Boks 5-1: Statuskategorier til brug i effektanalysen

Uddannelse:

Personer, der modtager SU, SU uden ydelse (svarende til fravalgt klip) og personer på SVU/VUS.

Beskæftigelse:

Personer, der er angivet som selvforsørgende (ikke modtager en offentlig ydelse) og som samtidig er tilknyttet en branche. Kategorien inkluderer også uddannelse, hvor der er en form for løn under uddannelse, eksempelvis vil en person, som er ansat som elev i en virksomhed og modtager løn, befinde sig under denne kategori.

Selvforsørgende:

Personer, der er angivet som selvforsørgende, men som ikke er tilknyttet en branche, og som dermed ikke er i beskæftigelse. Denne kategori dækker også over personer, der er under 18 år og ikke berettiget til en offentlig ydelse og som fx bor hjemme hos sine forældre.

Offentlig ydelse:

Personer, der modtager andre offentlige ydelser end kontanthjælp eller SU, herunder dagpenge, sygedagpenge, barseldagpenge, førtidspension, revalidering, forrevalidering, ledighedsydelse, fleks- og skånejob. Alle ydelser inkluderer også aktiverede personer.

Kontanthjælp:

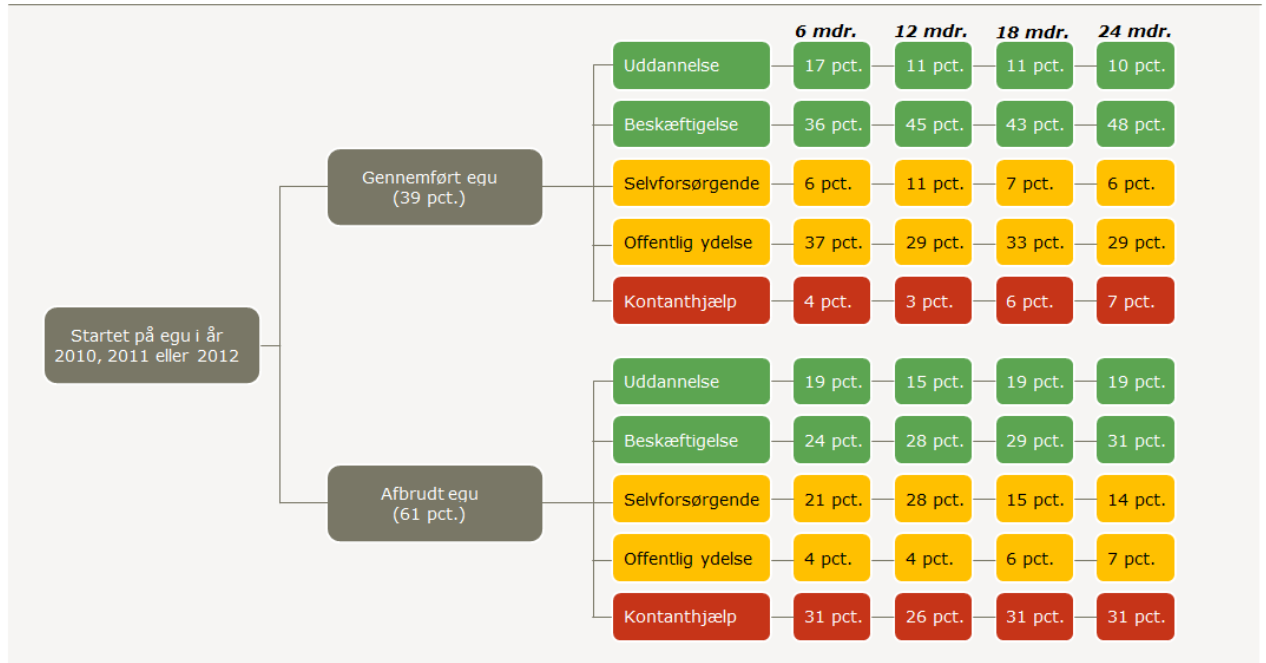
Personer der modtager kontanthjælp eller uddannelseshjælp (inkl. aktiverede)

¹⁰ Til Uddannelseseffekter er anvendt registerdata fra det Komprimeret elevregister (KOMP1), som er et forløbsregister, hvor man kan følge alle uddannelser, den enkelte person har været indskrevet på. Til at belyse beskæftigelseseffekter anvendes DREAM, som ligeledes er et forløbsregister, hvor man på ugebasis kan følge personers status på arbejdsmarkedet over tid.

5.1 Overgang til videre uddannelse, job eller offentlig forsørgelse

I dette afsnit præsenteres først egu-elevers uddannelses- og beskæftigelsesmæssige status henholdsvis 6, 12, 18 og 24 måneder efter at have fuldført eller afbrudt egu. I figuren nedenfor fremgår denne oversigt.

Figur 5-1: Elevernes forløb hhv. 6, 12, 18 og 24 måneder efter endt egu forløb, fuldført eller afbrudt

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL samt DREAM-registerdata.

Note: Antal elever på enkelte nedslagstidspunkter efter elevernes slutdato: 6 måneder: n=4.441 (fuldført n=1.654, afbrudt n=2.787), 12 måneder: n=4.269 (fuldført n=1.499, afbrudt n=2.770), 18 måneder: n=3.824 (fuldført n=1.135, afbrudt n=2.689), 24 måneder: n=3.393 (fuldført n=877, afbrudt n=2.516). Faldet i n skyldes, at nogle elever er startet senere på egu end andre, hvorfor DREAM kun indeholder data for nogle af eleverne i hele perioden. Grunden til, at antallet af elever (n=4.441) ikke stemmer overens med antallet, der er startet på egu i 2010, 2011 eller 2012 (n=4.700, difference på 259) skyldes, at nogle af eleverne stadigvæk står som igangværende, eller at eleverne ikke fremgår af DREAM.

Af figuren ses det, at en stor del (59-67 pct.) af eleverne fortsætter i uddannelse, overgår til beskæftigelse eller selvforsørgelse inden for de første to år efter, at de har fuldført egu. Det samme gør sig gældende for elever, der afbryder egu (63-70 pct.). Dog er en stor del af gruppen, der afbryder egu, unge under 18 år, hvilket svarer til én ud af fem af eleverne. For begge grupper gælder altså, at omkring to ud af tre er i uddannelse, beskæftigelse eller er selvforsørgende seks måneder efter, at de har afsluttet eller afbrudt egu. Dette stemmer overens med resultaterne fra *Effektanalysen 2012*, som er baseret på analyser af 2007-årgangen. Ligesom dengang ser det altså ikke ud til, at fuldførelsen af egu i sig selv er afgørende for elevernes efterfølgende overgang til uddannelse eller beskæftigelse.

Selvom der umiddelbart ikke ser ud til at være nogen uddannelses- eller beskæftigelsesmæssig effekt på, om man har gennemført egu eller ej, har gennemførelsen af egu en væsentlig betydning for, om eleven bliver modtager af uddannelseshjælp eller kontanthjælp. 4-7 pct. af eleverne, der har gennemført egu, modtager i løbet af de første to år uddannelseshjælp eller kontanthjælp, hvilket gør sig gældende for 26-31 pct. af eleverne, der er frafaldet egu. Det lader således til, at gruppen af egu-elever, der frafalder egu, er todelt. Den første del er elever, som betragtes som *positive afbrud*, da de er startet på en anden uddannelse. Denne del af frafaldsgruppen er sandsynligvis ikke frafaldet egu, fordi de ikke har evnen til at gennemføre egu, men er personer, som er kommet videre i uddannelse enten som følge af egu eller på egen hånd. Den anden del er elever, som efter afbrudt egu overgår til fx kontanthjælp. Denne gruppe betragtes derimod som *negative afbrud*. Sammenlignet med *Effektanalysen 2012*, er der sket en stigning i andelen af af-

brudte elever, der overgår til kontanthjælp efter afbrudt egu, hvilket svarer til en stigning på 7,4 procentpoint.

Endelig fremgår det af figuren, at andelen af personer på anden offentlig ydelse end uddannelseshjælp og kontanthjælp samt SU ligeledes afhænger af deres gennemførelse af egu. For personer, der har gennemført egu, udgør andelen af personer på anden offentlig ydelse mellem 29-37 pct. i løbet af de første to år efter, de har gennemført egu, mens dette gør sig gældende for 3-7 pct. af dem, der afbryder. En fuldført egu giver ret til dagpenge på dimittendsats, hvilket kan være med til at forklare den relativt store andel af elever, der efter endt egu overgår til anden offentlig forsørgelse, herunder dagpenge. Da egu er individuelt tilrettelagt kan elever færdiggøre deres egu løbende over året, og det er derfor forventeligt, at de vil have en periode med dagpenge kort efter endt egu og inden de påbegynder uddannelse eller beskæftigelse. Flere interviewede ledere og egu-vejledere forklarer også, at der er et skyggetal i forhold til dem, der er på revalidering, mens de tager en uddannelse. Disse tæller således med i anden offentlig forsørgelse, selvom de er i uddannelse.

Samlet set, kan det altså konkluderes, at gennemførelse af egu reducerer sandsynligheden for, at eleven ender på kontanthjælp eller i uddannelseshjælp i løbet af de første to år efter, at eleven har afsluttet egu. Gennemførelsen af egu har dermed en positiv betydning for eleverne sammenlignet med dem, der afbryder egu. I kapitel 6 fremgår yderligere analyser af sammenhængen mellem gennemført egu og overgangen til videre uddannelse eller beskæftigelse.

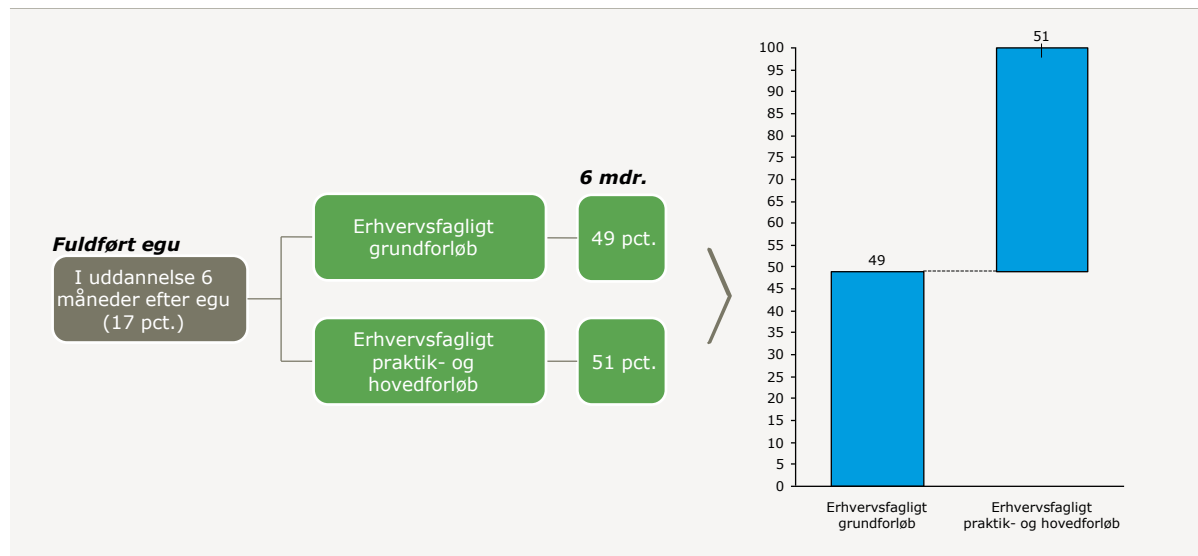
5.2 Uddannelser og brancher, som egu-eleverne fortsætter i

I det følgende spreder vi uddannelseskategorien ud og beskriver, hvilke uddannelser eleverne starter på, efter de har afbrudt eller afsluttet egu, og dermed hvorvidt eleverne starter på en kompetencegivende uddannelse, som er et af målene med egu (jf. Bekendtgørelsen af lov om erhvervsgrunduddannelsen). Figur 5-2 nedenfor giver et overblik over, hvilken uddannelse de 17 pct. af eleverne, som gennemfører egu og som starter på en uddannelse seks måneder efter afsluttet egu. Af figuren fremgår det, at alle 17 pct. begynder på en kompetencegivende uddannelse. 49 pct. af dem starter i et erhvervsfagligt grundforløb¹¹, som dækker over grundforløb på en erhvervsuddannelse, og 51 pct. i et erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb¹², som dækker over alle erhvervsfaglige hovedforløb både på erhvervsuddannelserne og på andre erhvervsfaglige uddannelser som fx erhvervsfisker og landbrugets lederuddannelse. En udfoldet analyse af fordelingen viser, at stort set alle tidligere egu-elever starter på et grund- eller hovedforløb på en erhvervsuddannelse.

¹¹ Betegnelsen er fra Danmarks Statistik.

¹² Betegnelsen er fra Danmarks Statistik.

Figur 5-2: Elevernes overgang til uddannelse – fordelt på uddannelse seks måneder efter fuldført egu

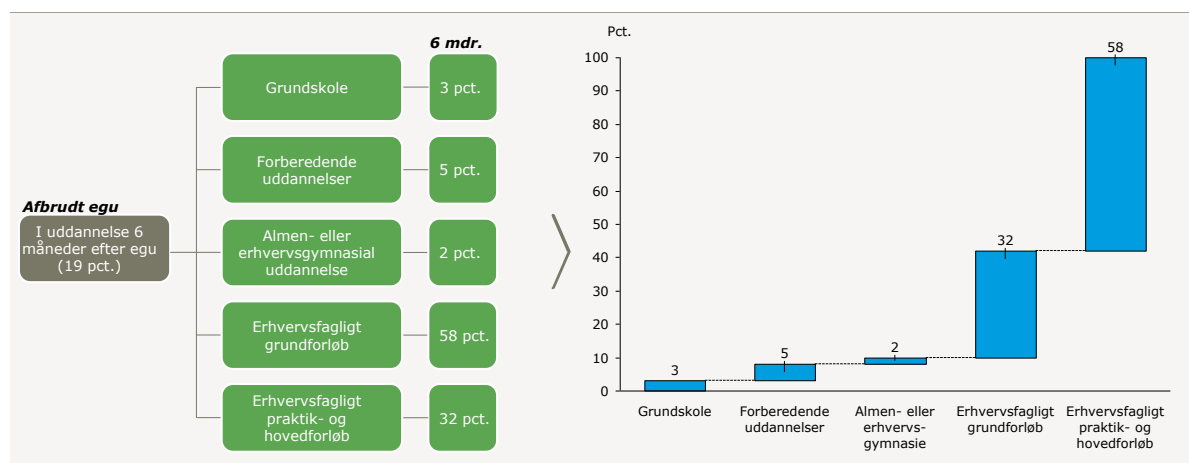

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL samt elevregisteret (KOET).

Note: Antal elever 6 måneder efter elevernes slutdato: n=4.441 (fuldført n=1.654, afbrudt n=2.787)

Af figuren nedenfor fremgår, hvilke uddannelser de 19 pct. af de afbrudte elever, der er startet på en ny uddannelse seks måneder efter, de er stoppet på egu, er indskrevet på. Af figuren ses det, at en lille del af eleverne er ved at færdiggøre grundskolen (3 pct.) eller går på en forberedende uddannelse (5 pct.), 2 pct. er startet på en almen- eller erhvervs-gymnasial uddannelse, mens 32 pct. er startet på et erhvervsfagligt grundforløb og 58 pct. i et erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb. Størstedelen af de afbrudte elever, der starter på en anden uddannelse, starter altså på en kompetencegivende uddannelse. En udfoldet analyse af fordelingen viser, at stort set alle tidligere egu-elever starter på et grund- eller hovedforløb på en erhvervsuddannelse, men at der er flere afbrudte elever end gennemførte, der starter på en anden erhvervsfaglig uddannelse end erhvervsuddannelsen (fx erhvervsfisker).

Figur 5-3: Elevernes overgang til uddannelse – fordelt på uddannelse seks måneder efter afbrudt egu

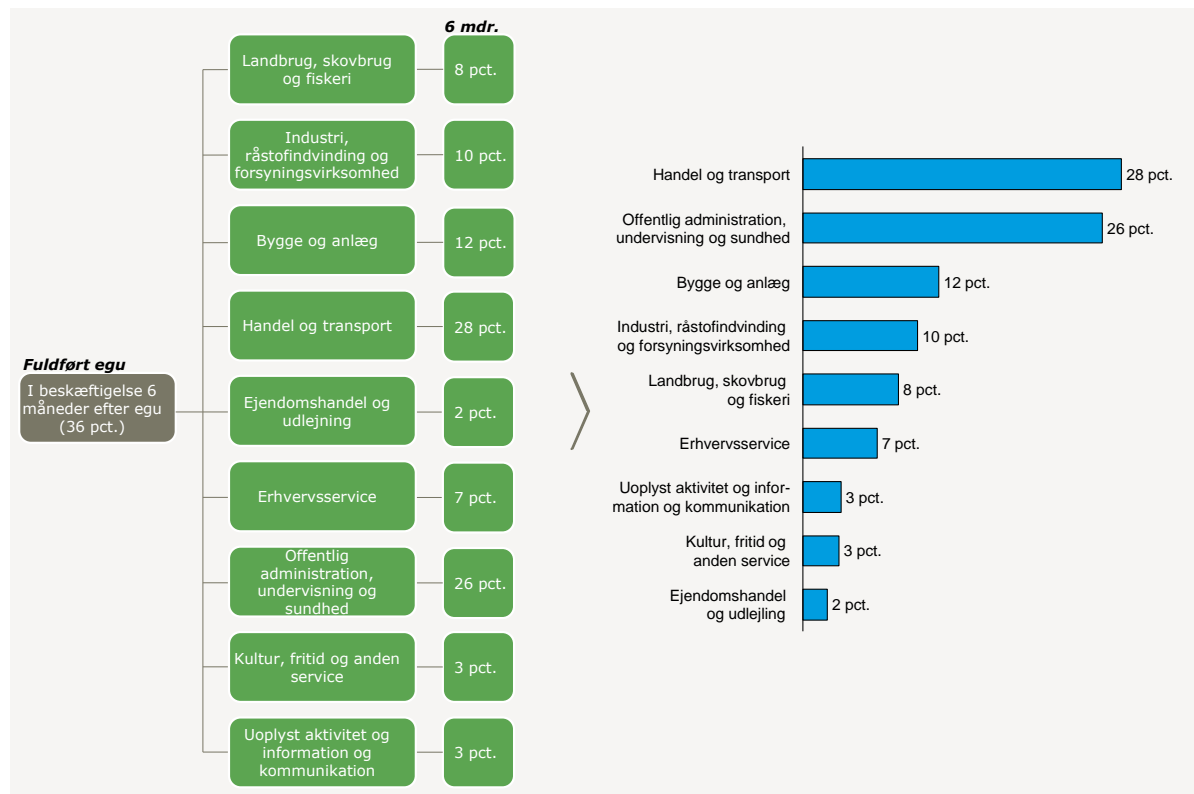
Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL samt elevregisteret (KOET).

Note: Antal elever 6 måneder efter elevernes slutdato: n=4.441 (fuldført n=1.654, afbrudt n=2.787)

I det følgende spreder vi beskæftigelses-kategorien ud og ser på, hvilke brancher eleverne bliver ansat i seks måneder efter, de enten har fuldført eller afbrudt egu. Af Figur 5-4 nedenfor fremgår, hvilke brancher 24 pct. af de fuldførte egu-elever bliver beskæftiget i seks måneder efter, de har gennemført egu. Af figuren ses det, at de brancher, hvor flest bliver ansat, er inden for handel og transport samt offentlig administration, undervisning og sundhed. En del af de fuldførte egu-elever bliver ligeledes ansat inden for bygge- og anlægsbranchen samt inden for industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed.

Figur 5-4: Elevernes overgang til beskæftigelse – fordelt på brancher seks måneder efter fuldført egu

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL samt DREAM-registeret.

Note: Antal elever 6 måneder efter elevernes slutdato: n=4.441 (fuldført n=1.654, afbrudt n=2.787)

Af figur 5-5 nedenfor fremgår endvidere branchefordelingen for elever, der har afbrudt egu, men som er kommet i beskæftigelse seks måneder efter, de har afbrudt uddannelsen. Af figuren ses på samme vis som for fuldførte egu-elever, at handel og transport (28 pct.) er den største branche sammen med branchen for offentlig administration, undervisning og sundhed (26 pct.). Den resterende branchefordeling er magen til brancherne for de fuldførte egu-elever.

Figur 5-5: Elevernes overgang til beskæftigelse – fordelt på brancher seks måneder efter afbrudt egu

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL samt DREAM-registeret.

Note: Antal elever 6 måneder efter elevernes slutdato: n=4.441 (fuldført n=1.654, afbrudt n=2.787)

Sammenlignes ovenstående fordelinger på brancher med interviewene fremgår det, at det ikke stemmer helt overens. I interviewene peger kommunerne på, at der er en stor del af eleverne, der kommer i praktik i handels- og transportbranchen, hvilket stemmer overens med, at det er der eleverne typisk får ansættelse efterfølgende. At bygge og anlægsbranchen er den tredjestørste branche, eleverne får beskæftigelse i bagefter, er derimod overraskende, idet kommunerne peger på, at der i denne branche er store udfordringer med at finde praktikpladser til eleverne på grund af de høje lønsatser. Det stemmer samtidig heller ikke helt overens med kommunernes udsagn, at en stor del af de unge får job i det offentlige, idet flere peger på, at det er svært for de unge at få beskæftigelse i den offentlige sektor efterfølgende. Samtidigt giver kommunerne dog udtryk for, at en stor del af egu-eleverne er i praktik i sundhedssektoren eller i offentlige service/administration, hvilket kunne tyde på, at det ikke er så stor en udfordring at få job i den offentlige sektor efterfølgende, som kommunerne peger på.

5.3 Oplevede effekter af egu

Udover de statistiske effekter af egu præsenteret ovenfor, har Rambøll spurgt kommunerne til deres oplevelser af, hvad der har betydning for effekten af egu. I det følgende beskrives således kommunernes *oplevede* effekter af egu.

For det første er der en forventning om, at det er afgørende for effekten af egu, at egu-eleverne er i praktik på en arbejdsplads frem for at være i en værkstedsskolepraktik (hypotese 11). De fleste kommuner i interviewundersøgelsen anvender slet ikke værkstedsskolepraktik som en del af egu-forløbene. Dette begrundes de ofte med, at de har prioriteret, at eleverne kommer ud på en arbejdsplads og møder virkeligheden frem for at gå i værkstedsskolepraktik. Flere nævner, at en del elever er blevet brancheafklaret gennem et forløb på en produktionsskole, og de er klar til at starte i praktik på en arbejdsplads, så snart de starter på egu. Opdeles svarene på henholdsvis højt og lavt præsterende kommuner fremgår det, at kommuner, der er højt præsterende i forhold til at få de unge videre i beskæftigelse efter gennemført eller afbrudt egu, ikke anvender værkstedsskolepraktik. Blandt de lavt præsterende kommuner anvender ca. halvdelen værkstedsskolepraktik. Ingen af kommunerne er dog fortalere for at anvende værkstedsskolepraktikken, og fle-

re bruger det som en nødløsning ved mangel på praktikpladser eller for en kort periode, hvor arbejdsgiveren eksempelvis ikke kan have dem i praktik. Kommunernes vurderinger indikerer, at det har en positiv betydning for effekten af egu, at egu-eleverne kommer i praktik på en arbejdsplads frem for i værkstedsskolepraktik.

I forlængelse heraf er kommunerne blevet spurgt til, om de oplever, at der er forskel på, om egu-eleverne kommer i privat eller offentlig praktik (hypotese 13). Kommunerne deler sig i to grupper, hvor den ene gruppe mener, at der *ikke* er forskel på de to former for praktikker, idet de oplever, at det *ikke* afhænger af, om arbejdspladsen er offentlig eller privat men i stedet af relationen mellem arbejdsgiveren og eleven. Den anden gruppe oplever, at der er forskel i elevernes mulighed for videre beskæftigelse, hvor de peger på, at der er bedre mulighed for at komme i beskæftigelse, hvis eleven er i praktik på en privat arbejdsplads. Ingen peger dog på, at der er forskel i forhold til at gennemføre eller komme i uddannelse efterfølgende. Da vi ikke har statistiske analyser til at understøtte disse betragtninger, er det ikke muligt at konkludere, om der reelt er forskel eller ej, men det tyder på, at der kan være forskel i de unges beskæftigelsesmuligheder efterfølgende.

En sidste forventning i forhold til effekten af egu er, at egu fungerer bedst i de større kommuner frem for i de mindre kommuner (hypotese 12). Denne forventning kan på baggrund af både de statistiske analyser samt de kvalitative interviews afkræftes. Der er ikke statistiske forskelle mellem kommuner af forskellig størrelse¹³, og de store kommuner fordeler sig jævnt fra højt til lavt præsterende i forhold til egu. Nogle kommuner peger i stedet på, at den geografiske spredning inden for kommunen kan være en udfordring for antallet af egu-elever og deres gennemførelsesgrad. Eksempelvis nævner de, at den store afstand mellem egu-elevernes bopæl og henholdsvis deres uddannelsessted og arbejdsplads er en barriere for fastholdelse og etablering af egu-forløb.

Udover oplevede effekter i forhold til de opstillede hypoteser, peger de højt præsterende kommunerne på tre forhold, som de oplever som vigtige for effekten af egu. For det første er det vigtigt, at egu-vejlederen ikke slipper kontakten med eleven, når vedkommende gennemfører eller afbryder egu. I de højt præsterende kommuner følger de eleven tæt, indtil vedkommende er kommet videre i uddannelse eller job, og har løbende dialog med eleven om deres videre færd. Dette er indlagt i egu-vejledernes arbejde og påbegyndes et halvt år før, eleven gennemfører egu. For det andet peger de højt præsterende kommuner på, at det er afgørende, at kommunen følger udviklingen i egu tæt, hvilket vil sige, at de følger gennemførelsesgraden, tilgangen til egu mv. og dermed kan reagere hurtigt på stigende frafald, en lavere tilgang eller lignende. Endelig peger kommunerne på, at overlevering til andre aktører i kommunen eller til uddannelsesinstitutioner er central for succesraten for de unge efterfølgende. Eksempelvis har overlevering betydning for uddannelsesinstitutionens opmærksomhed på den unge og på en evt. støtte etableres fra start.

5.4 Delkonklusion

Sammenfattende peger effektanalysen på, at effekten af egu er todelt. På den ene side viser effektanalysen, at elever, der påbegynder en egu, overvejende kommer i uddannelse eller beskæftigelse efter endt egu uanset om de gennemfører eller afbryder undervejs. På den anden side viser effektanalysen, at en stor del af de elever, der afbryder egu, ender på kontanthjælp (ca. en tredjedel) sammenlignet med de elever, der gennemfører egu (3-7 pct.). Sandsynligheden for at ende på kontanthjælp reduceres således ved gennemførelse af egu.

Analysen viser desuden, at når egu-eleverne enten efter endt eller afbrudt egu starter i uddannelse, starter de primært på en erhvervsuddannelse. Det gør sig gældende for alle, der gennemfører egu, og for 90 pct. af dem, der afbryder egu for at starte i anden uddannelse. Effektanalysen viser endvidere, at egu-elever, der fortsætter i beskæftigelse efter endt eller afbrudt egu, overvejende finder beskæftigelse i handel og transportbranchen eller inden for offentlig administration, undervisning og sundhed.

¹³ I analysen af eventuelle forskelle ift. kommunernes størrelse er de kommuner, der har under 10 egu-elever, taget ud, hvilket betyder, at de helt små kommuner ikke indgår i analysen.

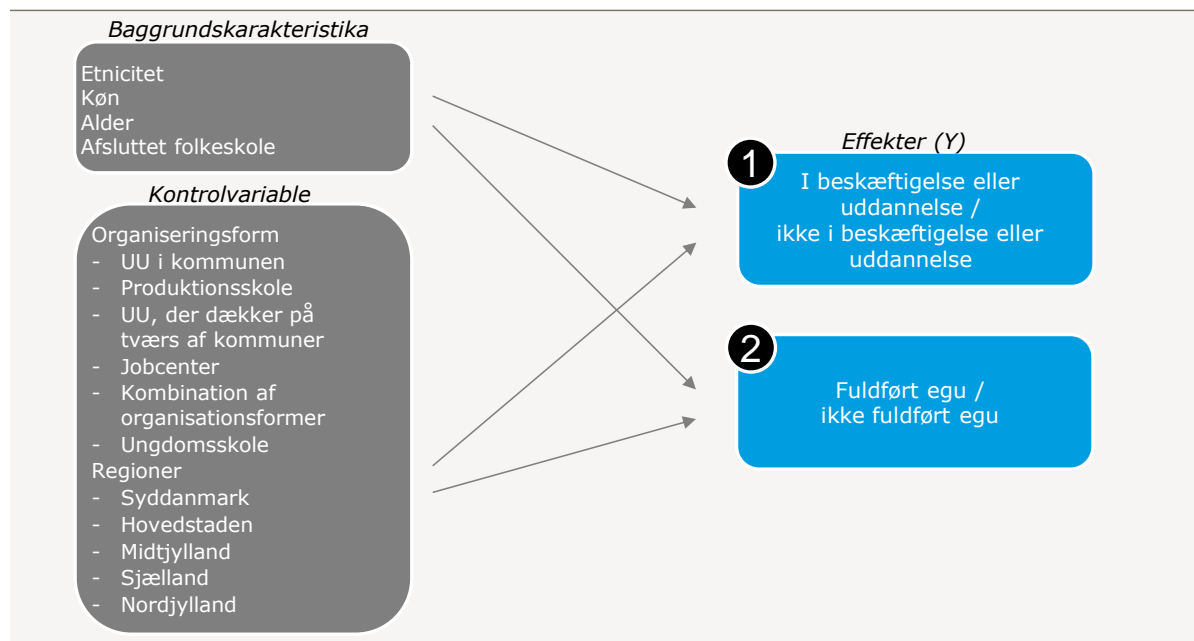
Endelig peger effektanalysen på, at der ikke er forskel mellem større og mindre kommuner, men at højt præsterende kommuner i lavere grad end lavt præsterende kommuner anvender værkstedsskolepraktik som supplement til praktik på en arbejdsplads. Det peger på, at praktik på en arbejdsplads har en positiv betydning for effekten af egu sammenlignet med værkstedsskolepraktik. I forhold til praktikken peger kommunerne også på, at muligheden for beskæftigelse efter endt eller afbrudt egu er større ved private praktikpladser end ved offentlige. Derudover fremhæver de højt præsterende kommuner, at det er vigtigt, at kommunen ikke slipper eleven, når eleven har gennemført eller afbrudt egu, men understøtter eleven i at komme i gang med videre uddannelse eller beskæftigelse.

6. SAMMENHÆNGSANALYSE

Den sidste analyse belyser sammenhænge på tværs af kortlægningen og de statistiske analyser. Formålet med den tværgående analyse er todelt. *For det første* har den tværgående analyse til formål at undersøge, hvad der er afgørende for, at eleverne efter egu overgår til uddannelse eller job. *For det andet* undersøges det, hvad der er afgørende for, at eleven fuldfører egu. Konkret undersøges det, om den region hvor egu er placeret, egu's organiseringsform og elevernes baggrundskarakteristika har betydning for, om eleverne kommer i job eller starter på en videre uddannelse, efter de har afbrudt eller gennemført egu, og om disse forskellige forhold har betydning for, om eleverne fuldfører egu. I de forudgående afsnit har vi beskrevet den faktiske effekt på eleverne, der er startet på årgang 2010, 2011 og 2012. Til at undersøge de kausale sammenhænge gennemføres en række regressionsanalyser og variansanalyser, hvortil datagrundlaget fra totalafdækningen og den statistiske analyse anvendes.

For at undersøge, om elevens baggrundskarakteristika har betydning for, om eleven fuldfører egu og kommer i job eller videre i uddannelse, opstilles en model, der inkluderer alle tilgængelige og relevante variable, som beskrevet i karakteristikken af eleverne i kapitel 3, og som kan have betydning for effekten af egu. Til analysen anvendes følgende to effektmål; 1) "fuldført egu/afbrudt egu" og 2) "i beskæftigelse eller videre uddannelse/ikke i beskæftigelse eller videre uddannelse". Til de uafhængige variable inddrages registerdata fra Danmarks Statistik, der beskriver nogle af elevernes baggrundskarakteristika som alder, køn, etnicitet, og om de har gennemført 9. klasse og dermed har bestået folkeskolens adgangseksamen. I modellen indgår endvidere en række kontrolvariable, som regionen hvori egu er placeret og organiseringsformen. Kontrolvariablene kan være med til at forklare effekten af egu og inddrages dermed for at kontrollere for regionale og organiseringsmæssige forskelle. Den samlede model fremgår af figuren nedenfor.

Figur 6-1: Kausalmodel

Af tabel 6-1 og 6-3 i de følgende to afsnit fremgår resultaterne af de to regressionsmodeller. Af tabellerne ses koefficienter på variable, som er *signifikante* svarende til 1 pct., 5 pct. eller 10 pct. og angivet ved ***/**/* . Variable uden en stjerne indikerer, at sammenhængen er insignifikant. For en uddybende beskrivelse af, hvilken statistisk model der er benyttet til at estimere effekterne, henvises til metodebilaget (bilag 1).

Til at undersøge, om regionen hvori egu ligger og kommunens organiseringsform har betydning for, hvorvidt eleverne fuldfører egu eller overgår til uddannelse samt job, anvendes variansanaly-

ser. Analyserne har til formål at belyse, hvorvidt effekten varierer mellem de forskellige organiseringsformer og regioner for egu¹⁴.

6.1 Betydning af gennemførelsesgrad

Af tabellen nedenfor fremgår modelestimerne fra kausalmodellen i figur 6-1, der beskriver, hvilke faktorer der påvirker sandsynligheden for, at eleven fuldfører egu.

Tabel 6-1: Regressionsoutput – hvad er afgørende for, at eleven fuldfører egu?

	Koefficient	Signifikansniveau
Alder	0,47	***
Mand	0,01	
Afsluttet folkeskole	0,04	**
Dansk oprindelse	0,05	**

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL samt DREAM-registeret.

Note: $R^2=0,12$, $n=4.165$ (der mangler i alt data for 535 respondenter, hvilket skyldes manglende observationer på de enkelte variable, der indgår i modellen).

Som det fremgår af resultaterne, er koefficienterne positive, hvilket vil sige, at der for alle variable er en positiv sammenhæng.

For det første viser regressionsanalysen, at der er en positiv signifikant sammenhæng med **alder**. Det vil sige, at jo ældre eleven er, når vedkommende afslutter sit forløb på egu, jo større er sandsynligheden for, at vedkommende fuldfører uddannelsen. I interviewene med ledelsesrepræsentanter og egu-vejledere peger flere samtidigt på, at de helt unge, der kommer direkte fra folkeskolen, ikke er lige så modne og afklarede, som de ældre egu-elever, og dermed har et højere frafald. Endvidere fremgår det af tabellen, at hvis eleven før egu har **afsluttet folkeskolen**, er der 4 pct. større sandsynlighed for, at eleven gennemfører egu sammenlignet med personer, der ikke har afsluttet folkeskolen. Da man må forvente, at elever med en afsluttet folkeskole har tilegnet sig flere færdigheder og dermed i højere grad vil være i stand til at gennemføre egu i modsætning til elever uden en afgangseksamen, overrasker resultatet ikke. Herudover ses det, at elever med **dansk oprindelse** har 5 pct. større sandsynlighed for at gennemføre egu sammenlignet med elever med en anden oprindelse end dansk. Køn har ingen signifikant betydning for gennemførelsesgraden, hvilket også er underbygget af fordelingen i kapitel 3.

Selvom alle elever har påbegyndt et egu-forløb og dermed overordnet set har fået den samme indsats, kan der være forskel på effekten, alt afhængigt af organiseringsform, og om eleven eksempelvis har gået på et egu-forløb i en kommune i Region Midtjylland eller i kommunen i Region Syddanmark. Af tabellen nedenfor fremgår gennemførelsesgraden fordelt på organiseringsform og regional placering.

¹⁴Hertil anvendes one-way og two-way anova variansanalyse. For en uddybning af metoden henvises til metodebilaget.

Tabel 6-2: Sammenhængen mellem organiseringsform, regional placering og gennemførelsesgrad

	Hovedstaden	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Syddanmark
UU i kommunen	34	32	40	59	29
Produktionsskole	51	37	40	39	27
UU på tværs i kommunen	40	35	-	43	-
Jobcenter	33	36	82	41	42
Kombination af organisationsformer	50	-	-	38	33
Unqdomsskole	18	47	-	-	26
I alt	39	38	45	42	32

Note: Output fra f-test: Forskelle mellem grupperne Pr >F: <0.0001 (signifikant forskel), forskel mellem organisering: Pr >F: 0,39 (insignifikant forskel), forskel mellem regionerne: Pr >F: <0.0001 (signifikant forskel). N=4.698 (der mangler i alt data for to respondenter, hvilket skyldes manglende oplysninger om hvilken region respondentens egu ligger i). Stregen (-) angiver, at der ikke eksisterer pågældende organiseringsform i regionen eller at antallet af respondenter er under diskretionskriteriet på fem observationer.

Sammenhængen mellem organiseringsform, regional placering og gennemførelsesgrad er testet ved brug af variansanalyser. Testen viser, at effekten varierer mellem organiseringsformer og regional placering. Samtidig viser analysen, at **effekten ikke varierer på tværs af organiseringsformer**, men på tværs af regional placering¹⁵. Analysen viser således, at der er stor forskel på gennemførelsesgraden mellem kommunerne inden for regionerne. Eksempelvis er gennemførelsesgraden højere for elever, der gennemfører egu i en kommune i Region Hovedstaden, hvis eleven har været indskrevet på egu i en kommune med produktionsskolemodellen. Dette betyder ikke nødvendigvis, at produktionsskolemodellen er bedre end de andre organiseringsformer, men at de to kommuner med produktionsskolemodellen er bedre til at få eleverne til at gennemføre egu end de andre i samme region. I Region Sjælland er det derimod kommuner, der har organiseret egu i en UU i kommunen, der har den højeste gennemførelsesgrad. Der er således ikke et mønster i, hvilke organiseringsformer der har en signifikant sammenhæng med gennemførelse af egu på tværs af regional placering.

Variansanalysen viser endvidere, at effekten varierer imellem de forskellige regionale placeringer. Af tabellen ses det, at kommunerne i to regioner klarer sig signifikant bedre i forhold til at få eleverne til at gennemføre egu. I kommunerne i **Region Nordjylland** gennemfører 45 pct. af eleverne, og i kommunerne i **Region Sjælland** 42 pct. af eleverne. Den region, hvor kommunerne derimod er dårligst til at få elever til at gennemføre egu, er **Region Syddanmark**, hvor 32 pct. af eleverne gennemfører. Når man sammenligner denne analyse med den statistiske analyse, viser samme billede sig, idet kommunerne i Region Syddanmark særligt i årene 2010 og 2011 havde den laveste gennemførelsesgrad. I 2012 er kommunerne i Region Syddanmark dog på niveau med flere af de andre regioner, og denne forskel kan derfor vise sig at forsvinde over tid.

6.2 Betydning for videre beskæftigelse og uddannelse

Af tabellen nedenfor fremgår modelestimerne fra kausalmodellen i figur 6-1, der beskriver, hvilke faktorer der påvirker sandsynligheden for, at eleven efter fuldført eller afbrudt egu overgår til beskæftigelse eller starter på en videre uddannelse.

¹⁵ Variansanalysens f-test fremgår af noten under tabel 6-2.

Tabel 6-3: Regressionsoutput – hvad er afgørende for, at eleven kommer i uddannelse eller beskæftigelse efter egu?

	Koefficient	Signifikansniveau
Mand	0,03	*
Alder	0,10	**
Fuldført egu	0,11	***
Afsluttet folkeskole	0,04	**
Dansk oprindelse	0,04	

Kilde: Rambøll-analyse på baggrund af data fra STIL samt DREAM-registeret.

Note: $R^2=0,03$, $n=4.165$ (der mangler i alt data for 535 respondenter, hvilket skyldes manglende observationer på de enkelte variable, der indgår i modellen).

Af tabellen fremgår det, at **mandlige elever** har 3 pct. større sandsynlighed for at komme i uddannelse eller beskæftigelse efter gennemført egu end kvindelige elever. I interviewene med ledelsesrepræsentanter og egu-vejledere i kommunerne fremhæves det, at de kvindelige elever typisk får en praktikplads i det offentlige (eksempelvis sundhedssektoren), hvor det efterfølgende kan være svært at få fastansættelse ifølge kommunerne. Kommunerne peger ligeledes på, at mændene i højere grad er i praktik i det private og derfor kan have lettere ved at komme i beskæftigelse efterfølgende. Dette kan måske forklare noget af variationen, men det kan ikke konkluderes med sikkerhed.

Udover kønsforskelle viser tabellen, at der er en signifikant positiv sammenhæng med **alder**, hvilket betyder, at jo ældre eleven er, når eleven enten afslutter eller afbryder egu, jo større er sandsynligheden for, at vedkommende finder et job eller starter på en uddannelse seks måneder efter, personen har afsluttet egu. I interviewene med ledelsesrepræsentanter og egu-vejledere i kommunerne fremgår det ikke, hvorfor der skulle være denne sammenhæng, men det kan hænges sammen med, at denne ældre gruppe er mere afklarede end den yngre i forhold til, hvad de evner og gerne vil fortsætte med.

Af tabellen ses det ligeledes, at **hvis en elev har fuldført egu**, er der 11 pct. større sandsynlighed for, at eleven kommer i beskæftigelse eller starter på en uddannelse efter gennemført egu, sammenlignet med en elev, der afbryder egu. Da formålet med egu bl.a. er at styrke elevernes faglige kompetencer og dermed øge elevernes mulighed for at få en erhvervskompetencegivende uddannelse og mulighed for beskæftigelse, stemmer retningen på effekten overens med intentionen med egu.

Endvidere fremgår det af tabellen, at hvis eleven før et egu-forløb har **gennemført folkeskolen**, er der 4 pct. større sandsynlighed for, at eleven kommer i beskæftigelse eller starter på en uddannelse efterfølgende, sammenlignet med elever, der ikke har afsluttet folkeskolen. Dette stemmer overens med forventningerne. En elev, der har afsluttet folkeskolen, må alt andet lige have tilegnet sig flere færdigheder end en person uden en færdiggjort folkeskole, og dermed må personen være bedre rustet til at finde et job eller starte på en uddannelse, da de fleste uddannelser tilmed kræver, at personen har bestået folkeskolens afgangsprøve.

I det følgende vil det blive belyst, om der er signifikant forskel på, om eleverne efter fuldført eller afbrudt egu overgår til uddannelse eller job som følge af organiseringen i kommunerne og den region, som eleven tager deres uddannelse i. Af tabellen nedenfor fremgår overgangen til uddannelse eller job fordelt på organiseringsform og regional placering af egu.

Tabel 6-4: Sammenhæng mellem organiseringsform, regional placering og overgangen til uddannelse eller job

	Hovedstaden	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Syddanmark
UU i kommunen	43	56	54	42	48
Produktionsskole	40	46	51	38	49
UU på tværs i kommunen	51	52	-	55	-
Jobcenter	33	45	35	44	62
Kombineret organisationsform	60	-	-	43	50
Unqdomsskole	46	53	-	-	53
I alt	42	49	52	42	50

Note: Output fra f-test: Forskelle mellem grupperne Pr >F: <0.0002 (signifikant forskel), forskel mellem organisering: Pr >F: 0,0614 (insignifikant forskel), forskel mellem regionerne: Pr >F: <0.0013 (signifikant forskel). N=4.698 (der mangler i alt data for to respondenter, hvilket skyldes manglende oplysninger om hvilken region respondents egu ligger i). Stregen (-) angiver, at der ikke eksisterer pågældende organiseringsform i regionen eller at antallet af respondenter er under diskretionskriteriet på fem observationer.

Af variansanalysen fremgår det, at effekten varierer mellem organiseringsformer og regional placering. Endvidere viser analysen, at effekten ikke varierer på tværs af organiseringsformer, men på tværs af regional placering¹⁶. Analysen viser således, at der er stor forskel kommunerne imellem inden for regionerne. Eksempelvis er overgangen til uddannelse eller job højere for elever, der gennemfører eller afbryder deres egu i en kommune i Region Hovedstaden, hvis eleven har været indskrevet på en egu i en kommune med en kombination af organiseringsformer. Igen betyder det nødvendigvis ikke, at modellen med en kombination af organiseringsformer er bedre end de andre former, men blot at de kommuner, der har valgt denne model, er bedre end de andre inden for regionen til at få eleverne til at komme i uddannelse eller job. For Region Nordjylland er det derimod kommuner, der har valgt at placere ansvaret for egu i UU i kommunen, der i højere grad end de andre organiseringsformer hos kommunerne i regionen formår at få eleverne i job eller uddannelse. Der er således ikke et mønster i, hvilke organisationsformer der har en signifikant sammenhæng med overgangen til uddannelse eller job på tværs af regional placering.

Variansanalysen viser ligeledes, at effekten varierer mellem de regionale placeringer. Af tabellen ses det, at kommuner i **Region Nordjylland** er signifikant bedre til at få eleverne til at overgå til uddannelse eller job efter endt egu, sammenlignet med kommuner i de andre regioner. I kommunerne i Region Nordjylland overgår 52 pct. af eleverne efter endt egu til uddannelse eller job, mens det kun er tilfældet for 42 pct. af eleverne i kommunerne i **Region Hovedstaden** og **Region Sjælland**.

Sammenlignes resultaterne i afsnit 6.1 og 6.2, kan det således konkluderes, at kommuner i Region Nordjylland både er gode til at få eleverne til at gennemføre egu og samtidig få dem i uddannelse eller job efter endt egu, hvorimod kommunerne i de resterende fire regioner varierer i præstation alt afhængigt af effektmål.

6.3 Delkonklusion

Sammenhængsanalysen viser sammenfattende, at elevernes alder, og at de har afsluttet folkeskolen, har en signifikant positiv betydning for både gennemførelsesgraden og elevernes overgang til beskæftigelse eller videre uddannelse. Det vil sige, at jo ældre eleven er, desto større sandsynlighed er der for, at eleven gennemfører egu. Denne sandsynlighed øges, hvis eleven også har afsluttet folkeskolen.

Ses der udelukkende på gennemførelsesgraden fremgår det, at elever af dansk oprindelse har større sandsynlighed for at gennemføre, og at elever der er indskrevet på egu i en kommune i Region Hovedstaden eller Region Nordjylland i højere grad gennemfører egu. Modsat har elever

¹⁶ Variansanalysens f-test fremgår af noten under tabel 6-4.

af anden oprindelse end dansk lavere sandsynlighed for at gennemføre, og elever, der går på egu i en kommune i Region Syddanmark, har en lavere gennemførelsesgrad. Ses der i stedet udelukkende på elevernes overgang til beskæftigelse eller videre uddannelse viser analysen, at mandlige elever har større sandsynlighed for at komme i beskæftigelse eller uddannelse end kvindelige elever. Derudover fremgår det, at sandsynligheden for at komme i beskæftigelse eller uddannelse er 11 pct. højere for dem, der har gennemført en egu, end dem, der afbryder egu. Også her er der regionale forskelle, hvor elever, der har gået på egu placeret i en kommune i Region Nordjylland, i højere grad kommer i beskæftigelse eller uddannelse end elever, der er indskrevet på egu i en kommune i Region Hovedstaden eller Region Sjælland.

Derudover kan det generelt konkluderes, at organiseringsformerne ikke har en selvstændig effekt på egu. Opdeles analysen på regional placering, viser der sig dog forskelle inden for regionerne, hvor nogle organiseringsformer inden for en regional placering har større effekt end andre. Det betyder dog ikke, at der kan være højt præsterende kommuner i lavt præsterende regioner og omvendt.

BILAG 1: METODE

I dette bilag uddybes metoderne bag analyserne i rapporten.

Eksplorative interviews

De eksplorative interview havde til formål at opnå størst mulig forhåndsindsigt i de eksisterende vilkår, muligheder og barrierer for egu. Denne viden har bidraget til udvikling af den endelige spørgeramme for interviewundersøgelsen blandt kommunerne.

Der er i alt gennemført interview med følgende syv personer:

Navn	Organisation/funktion
Stig Nielsen	MBUL
Jan Bauditz	KL
Ann B. Poulsen	DA
Anders Vind	LO
Gert Møller	Produktionsskoleforeningen, medlem af REU
Jan Christiansen	Uddannelsesvejleder (egu), Djursland
Erik S. Pelle	Uddannelsesvejleder (egu), København

Udvælgelsen af personer til de eksplorative interview er foretaget i dialog med MBUL.

Kortlægning af egu-organisering blandt landets 98 kommuner

Kortlægningen er baseret på en telefonisk rundspørge blandt landets 98 kommuner i januar 2016. I rundspørgen er nøglepersoner med kendskab til egu i de enkelte kommuner blevet spurgt ind til, hvorledes kommunen har organiseret arbejde med egu, og deres beskrivelse af organiseringen af egu er blevet noteret for hver enkelt kommune. I nogle kommuner er der rettet direkte henvendelse til ledelsespersoner med indblik i egu heriblandt ledere af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU i egen kommune eller tværkommunal UU), forstandere på produktionshøjskoler og kommunale teamkoordinatorer i jobcentrene. I andre kommuner er der rettet henvendelse til egu-vejledere. Nogle egu-vejledere har haft et stort kendskab til organiseringen og haft mulighed for at skitsere organiseringen af egu i kommunen, og andre har henvist til en ledelsesperson, som har haft overblik over organiseringen af egu, som der derefter er rettet henvendelse til. Hvis det ikke lykkedes at få telefonisk kontakt, er henvendelsen med spørgsmålet om kommunens organisering af egu blevet sendt pr. mail.

Kortlægning af praksis i 26 udvalgte kommuner

Udvælgelsen af de 26 kommuner tog udgangspunkt i at identificere de kommuner, der lå i henholdsvis toppen og bunden i forhold til at få eleverne til at gennemføre egu og videre i uddannelse eller beskæftigelse.

Kommunerne blev udvalgt ud fra fem kriterier for årgangene 2009, 2010 og 2011:

- Fuldførelsesgrad
- Andelen af fuldførte, der kommer videre i uddannelse

- Andelen af afbrudte, der kommer videre i uddannelse
- Andelen af fuldførte, der kommer videre i beskæftigelse
- Andelen af afbrudte, der kommer videre i beskæftigelse.

På baggrund af de fem kriterier blev otte kommuner udvalgt med udgangspunkt i, at de havde gode resultater i forhold til (næsten) alle kriterierne, otte andre blev udvalgt fordi de havde gode resultater i forhold til udvalgte parametre og endelig blev 10 kommuner udvalgt ud fra, at de lå i bunden i forhold til næsten alle kriterier. Interviewene fordelte sig, som illustreret nedenfor, med det formål at få mest viden om praksis i de højt præsterende kommuner, men med mulighed for at undersøge, om de lavt præsterende kommuner havde en anden praksis.

Table 6-1: Oversigt over fordelingen af interviews

	Antal interviews med ledelsesrepræsentanter	Antal interviews med egu-vejledere	Samlet
Kommuner, der er i top i forhold til (næsten) alle kriterier	7*	8	15
Kommuner, der er særligt gode i forhold til udvalgte kriterier	8	7*	15
Kommuner, der er i bund i forhold til (næsten) alle kriterier	10	-	10
I alt	25	15	40

*Det har ikke været muligt at få det sidste interview i hus inden for projektperioden grundet ferie og sygdom hos informanterne.

En anonymiseret oversigt over de deltagende kommuner fremgår på næste side.

Analysen af de 40 interviews med henholdsvis ledelsesrepræsentanter og egu-vejledere er gennemført ved hjælp af en **systematisk analysetilgang**, som består af tre trin:

- Først udarbejdes en enkel **kodningsstrategi** for gennemgangen af interviewene. Kodningsstrategien opstilles på baggrund af undersøgelsesspørgsmålene og hypoteserne. Formålet med kodningsstrategien er at sikre en systematisk tilgang til at afdække undersøgelsesspørgsmålene og hypoteserne.
- Dernæst foretages en **systematisk gennemgang** af de foreliggende data ud fra kodningsstrategien. I gennemgangen af interviewene har undersøgelsesspørgsmål og hypoteser været styrende, og der er derfor både læst på tværs af interviewene og opdelt på type kommune. Det vil sige, at Rambøll har gennemgået interviewene ved at læse på tværs af ledelsesinterviews og interviews med egu-vejledere samt på tværs af højt og lavt præsterende kommuner.
- Endelig foretages en **systematisk analyse** af datagrundlaget, hvor centrale konklusioner fremdrages, og hvor det systematisk undersøges, om der er forskelle på tværs af informanterne og på tværs af kommunerne i relation til undersøgelsesspørgsmål og hypoteser.

Oversigt over kommuner til interviewundersøgelsen

Krydserne nedenfor angiver, hvad kommunerne ligger i **top** i forhold til.

	Fuldførelsesgrad	Andelen af fuldførte, der kommer videre i uddannelse	Andelen af afbrudte, der kommer videre i uddannelse	Andelen af fuldførte, der kommer videre i beskæftigelse	Andelen af afbrudte, der kommer videre i beskæftigelse	Organiseringsform
Kommuner, der er i top i forhold til (næsten) alle kriterier						
Kommune 1	x		x	x	x	Produktionsskole
Kommune 2	x	x	x		x	Jobcenter
Kommune 3	x	x		x	x	UU, der dækker på tværs af kommuner
Kommune 4	x		x	x		Produktionsskole
Kommune 5	x	x	x	x	x	UU, der dækker på tværs af kommuner
Kommune 6	x		x	x	x	UU i kommunen
Kommune 7			x	x	x	Produktionsskole
Kommune 8	x	x	x	x		Produktionsskole
Kommuner, der er særligt gode i forhold til udvalgte kriterier						
Kommune 9		x	x			Produktionsskole
Kommune 10	x	x	x			UU i kommunen
Kommune 11	x		x	x		UU i kommunen
Kommune 12	x		x	x		Kombineret organisationsform
Kommune 13	x	x		x		UU i kommunen
Kommune 14	x	x	x			UU, der dækker på tværs af kommuner
Kommune 15		x			x	UU i kommunen
Kommune 16		x	x		x	UU i kommunen

Krydserne nedenfor angiver, hvad kommunerne ligger i **bund** i forhold til.

Kommuner, der er i bund i forhold til (næsten) alle kriterier						
Kommune 17	x	x	x	x		Produktionsskole
Kommune 18	x	x	x			UU i kommunen
Kommune 19	x	x	x			Produktionsskole
Kommune 20	x	x		x		Produktionsskole
Kommune 21	x	x	x			Produktionsskole
Kommune 22		x	x		x	Produktionsskole
Kommune 23	x		x			UU i kommunen
Kommune 24		x				Ungdomsskole
Kommune 25	x	x				UU i kommunen
Kommune 26	x			x		Kombination af organisationsformer

De deskriptive statistiske analyser og effektanalysen

Nedenfor præsenteres først en kort beskrivelse af det benyttede data. Herefter følger en gennemgang af de benyttede metoder til beskrivelse af karakteristika af de personer, som starter på egu samt metode brugt ved effekt- og sammenhængsanalysen.

Beskrivelse af data

Data brugt til den deskriptive analyse er modtaget fra STIL og består af 14.453 observationer. Data indeholder information om cpr-nummer, start-og slutdato, tilhørskommune, region samt information om, hvorvidt individet er i gang, har gennemført eller afbrudt egu. For de elever, der ikke gennemfører uddannelsen, er der, hvor det har været muligt, desuden angivet en frafaldsårsag. Fra cpr-nummer er køn og alder udledt. Ud af alle egu-elever der startede i 2010-2012, står 210 af eleverne stadigvæk som igangværende. Det er dog usandsynligt, at alle 210 elever stadigvæk er i gang med egu, hvorfor der må være nogle fejlregistreringer i STILs database. Rambøll har i den forbindelse kontaktet STIL for afklaring om de igangværende. STIL oplyser, at registreringer udenom egu-portalen ikke kan opspores. 34 af eleverne viser sig at være afbrudte, hvorfor de herefter er blevet omkodet til afbrudte. Det kan derfor ikke vides om de resterende 176 elever rent faktisk er igangværende elever, eller om de er afbrudte eller fuldførte.

Til effekt- samt sammenhængsanalyser har Rambøll anvendt registerdata. Til analyse af beskæftigelseseffekter anvendes data fra DREAM, mens der bruges data fra *det komprimerede elevregister* (KOMP1) i analysen af uddannelseseffekterne. Analyserne foretages på baggrund af årgangene 2010, 2011 og 2012, hvorved der tages højde for en eventuel variation mellem årgange. Da egu typisk løber over en 2-årig periode, er 2012 valgt som det seneste påbegyndte år.

Beskrivelse af deskriptive statistiske analyser

I rapporten gives en deskriptiv analyse af elever, som starter på egu i henholdsvis 2010, 2011 og 2012. Derudover sammenholdes karakteristika for de individer, som er i gang, gennemfører eller afbryder egu. Nedenfor følger en beskrivelse af metoden anvendt hertil, samt hvorledes data er opgjort i analysen.

- *Beregning af tilgang*
Tilgangen til egu opgøres som de elever, der påbegynder egu mellem den 1. oktober det foregående år og den 30. september i det indeværende år. Årgangen 2012 indbefatter således de elever, der har påbegyndt deres uddannelse mellem 1. oktober 2011 og 30. september 2012. Dette giver en stikprøve på 4.300 individer. Alternativt kunne årgangen være opgjort ud fra startår. Dermed vil elever, som starter på uddannelsen i 2012 høre til årgang 2012 uanset, om de starter i starten eller slutningen af året. Denne opgørelse resulterer i en stikprøve på 4.700 individer. I de deskriptive analyser er den første metode valgt, da den svarer til indberetningsperioden og er tilsvarende MBULs opgørelsesmetode.
- *Beregning af bestand*
Bestanden beskriver hvor mange elever, der er indskrevet på uddannelsen i det pågældende år. Bestanden er opgjort tilsvarende tilgangen. Dermed er bestanden i 2012 de elever, som er tilknyttet uddannelsen mellem den 1. oktober 2011 og 30. september 2012.

Selvom opgørelsesmetoden er den samme som for *Effektanalysen 2012*, er tallene i denne analyse beregnet på baggrund af data fra STIL, hvorimod tallene i *Effektanalysen 2012* er hentet fra Databanken på MBULs hjemmeside (tidligere UNI*C). Dette forklarer, hvorfor der er en diskrepans mellem tallene. Nyere data fra UNI*C er tilgængelig, men data fra STIL er benyttet, da det er af nyere dato og derfor viser det faktiske billede af bestanden.

Beskrivelse af effektanalysen

Data brugt i effektanalysen bygger på samme grunddata som dem til de deskriptive statistiske analyser. Der er dog forskel i, hvordan tilgang og bestand er opgjort, hvilket resulterer i to ikke

helt ens analysegrupper. Tilgangen er i effektanalysen opgjort ud fra kalenderår, dermed hører de, der starter i 2012 til årgang 2012, uanset om de starter i starten eller i slutningen af året. Denne metode er valgt, da det som anført ovenfor, vil resultere i en stikprøve indeholdende 4.700 elever frem for 4.300 elever. Dermed fås et større analysegrundlag. Data er desuden via Danmarks Statistik beriget med uddannelse- og DREAM-registerdata. Til Uddannelseseffekter er anvendt registerdata fra det Komprimeret elevregister (KOMP1), som er et forløbsregister, hvor man kan følge alle uddannelser den enkelte person har været indskrevet på. Til at belyse beskæftigelseeffekter anvendes DREAM, som ligeledes er et forløbsregister, hvor man på ugebasis kan følge personers status på arbejdsmarkedet over tid.

Som navnet afslører, er formålet med analysen at undersøge effekten af egu. Formålet er at undersøge, hvad der efterfølgende sker med de individer, der enten gennemfører eller afbryder egu. Analysen foretages ved punktnedslag 6, 12, 18 og 24 måneder efter eleven har enten gennemført eller afbrudt egu, dermed vurderes effekten på både på kort og langt sigt. Det undersøges således, hvor den pågældende elev er i uge 26, 52, 78 og 104 efter at eleven har gennemført eller afbrudt uddannelsen. Dog skal man være opmærksom på, at punktnedslaget betyder, at det bliver et øjebliksbillede af effekten, da en person i uddannelse i uge 26, teoretisk kan være droppet ud i uge 27 og dermed ikke længere indgår i uddannelseskategorien. Alligevel sikrer metoden sammenlignelighed mellem eleverne på kort- og langt sigt. Da elever efter endt uddannelse vil have en højere reservationsløn end tidligere, kan de vælge at være arbejdsløse. Denne effekt vil dog være aftagende over tid, hvorfor langsigtanalysen er relevant. Omvendt kan der også argumenteres for, at eleverne har en øget motivation til at påbegynde ny uddannelse eller at komme i arbejde efter at have gennemført egu. Det forventes at denne effekt vil være størst lige efter endt uddannelse, hvorfor en kort sigt analyse ligeledes er relevant.

Effektanalysen er udført ved at opdele eleverne i to kategorier, alt efter om de har gennemført eller er afbrudt egu. For begge grupper laves alle fire punktnedslag og det registreres, om eleven er under uddannelse, i beskæftigelse, selvforsørgende, modtager offentlige ydelser eller er på kontanthjælp.

Der er herefter udarbejdet en kortsigtsanalyse af, hvilke uddannelser eller brancher eleverne er overgået til 6 måneder efter endt egu. Disse analyser udføres for både de elever som gennemfører eller frafalder egu.

Beskrivelse af sammenhængsanalyserne

Sammenhængsanalyserne har til formål at undersøge, hvad der er afgørende for, om eleverne efter egu overgår til uddannelse eller job (model 1) samt at undersøge hvad der er afgørende for, om eleven fuldfører egu (model 2).

Det undersøges bl.a. hvordan variable som alder, køn og oprindelse påvirker sandsynligheden for, at eleven eksempelvis gennemfører uddannelsen. Til dette formål opstilles en sandsynlighedsmodel. I nedenstående er taget udgangspunkt i model 2, som modellerer sandsynligheden for at gennemføre egu. Den afhængige variabel er binær, idet den angiver, om eleven gennemfører egu eller ej, $y \in [0,1]$, hvor 1 angiver gennemført uddannelse. Som uafhængige variable anvendes baggrundskaraktistika om eleverne, og som kontrolvariable inkluderes regioner og organiseringsformer. Det antages at fejllædende følger en logistisk fordeling, og der bruges derfor en logistisk model (logit) til estimering af sandsynlighederne. I praksis er der ikke stor forskel på estimererne i en probit eller logit model, og valget af logit har derfor ingen betydning for konklusionerne.

Målet er at estimere sandsynligheden, π , for at eleven gennemfører uddannelsen givet de pågældende kontrolvariable.

$$\pi = P(y_i = 1|X) = G(X\beta) \equiv p(X)$$

Da der bruges en logistisk model, er link funktion givet ved følgende:

$$G(z) = \frac{\exp(z)}{1 + \exp(z)}$$

For at estimere hvad der driver om eleverne gennemfører egu opstilles følgende model:

$$y = \beta_0 + \beta_1 \text{alder} + \beta_2 (\text{fuldført 9. klasse}) + \beta_3 (\text{mand}) + \beta_4 (\text{dansk oprindelse}) + \beta_5 (\text{Region Hovedstaden}) \\ + \beta_6 (\text{Region Syddanmark}) + \beta_7 (\text{Region Nordjylland}) + \beta_8 (\text{Region Sjælland}) \\ + \beta_9 (\text{Produktionsskole}) + \beta_{10} (\text{UU der dækker på tværs af kommunerne}) + \beta_{11} (\text{Jobcenter}) \\ + \beta_{12} (\text{UU i kommunen}) + \beta_{13} (\text{Kombination af organisationsformer}) + \varepsilon$$

Ved estimation af ovenstående model vil de estimerede koefficienterne udelukkende kunne tolkes som en stigning eller et fald i $P(y_i = 1|X)$ ved en enheds ændring i den pågældende variable. For at kunne sige noget om størrelsen af effekten på sandsynligheden estimeres de partielle sandsynligheder.

Den gennemsnitlige marginale effekt beregnes som et gennemsnit af de individuelle effekter. Den partielle sandsynlighed for en kontinuert variabel er givet ved følgende formel:

$$\frac{\partial p(X)}{\partial x_j} = g(X\beta)\beta_j$$

Da ovenstående kun gælder for kontinuerte variable, er den partielle sandsynlighed for binære variable, som køn, givet ved:

$$G(\beta_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_{k-1} x_{k-1} + \beta_k) - G(\beta_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_{k-1} x_{k-1})$$

Beskrivelse af variansanalyse

Til variansanalysen er anvendt ANOVA, som er en statistisk metode til at afgøre om der er forskel på middelværdierne i flere populationer. Dette afgøres ved at analysere forskellige varianser for dermed at se, om der er forskel på middelværdierne. Der skelnes generelt mellem en envejs- og en tovejsanalyse. Ved en tovejsanalyse analyseres, hvordan middelværdien ændrer sig, hvis man ændrer på to faktorer. Denne er benyttet, hvor det ønskes at undersøge om forskellen i middelværdierne på tværs af region og organiseringsform er signifikant. Mens envejsanalysen er benyttet, når middelværdierne mellem region eller mellem organiseringsformer undersøges separat.

Kort sagt er en variansanalyse en test om middelværdierne i populationerne er ens.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k \\ H_1: \text{Mindst en er forskellig fra de andre}$$

Det antages, at de populationer, der indgår i undersøgelsen er normalfordelte, har samme eller hver deres middelværdi, men samme varians. Det testes derfor, om variansen er ens på tværs af alle organisationer, og om variansen er ens på tværs af regioner. Testen følger en F-fordeling.